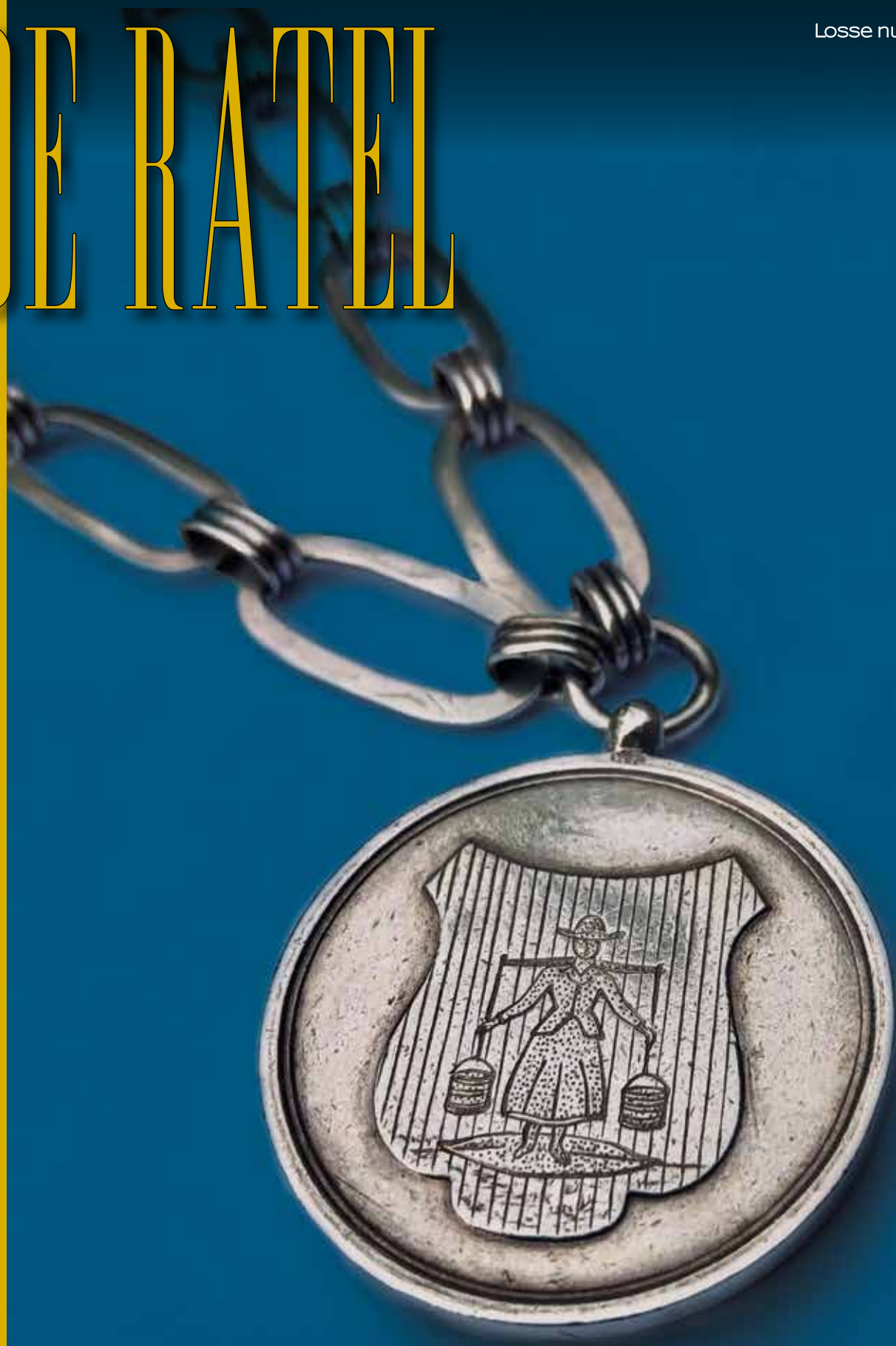

DE RATEL

Losse nummers € 5,-

43^e jaargang / kwartaalblad - nummer 2 / juni 2022

Historische Kring Huizen

In dit nummer

Als trouw lid van de HKH vertelde Louk Meijs ons een mooi verhaal over de reparatie die hij ooit uitvoerde aan de ambtsketting van de burgemeester. Hij had wel eens mooiere exemplaren gezien. Die van Huizen is zo sober als Huizen in 1852 was toen de ketting werd besteld.

Toen Huizen nog 'soli deo gloria' was. We belden burgemeester Niek Meijer om te vragen of we de ketting mochten fotograferen en zagen met eigen ogen dat het geen cent te veel is. Op de penning aan de ketting met aan de ene kant het rijkswapen en aan de andere kant het wapen van Huizen tonen de gebruikssporen dat het al 167 jaar intensief in gebruik is. In het gemeentearchief Gooise Meren en Huizen in Naarden vonden we de originele documenten van het 'onderscheidingsteeken, door den Burgemeester uwer Gemeente te dragen.'

Vorig jaar kreeg ons archief een herinneringsbord aangeboden van het 25-jarig bestaan, in 1957, van Jean A. du Crocq Jr. N.V., fabrikant en handelaar in reuk- en smaakstoffen. Dat bord wekte onze interesse in de geschiedenis van het pand waarin Du Crocq zat en dat nog steeds bestaat in de IJsselmeerstraat. In het maartnummer van de Ratel staat daarover een uitgebreid artikel. Naar aanleiding daarvan schreef mevrouw Sophie du Crocq ons. Zij is de dochter van de oprichter en is jarenlang directeur van het bedrijf geweest. Een middaglang vertelde zij honderduit aan Frits Egmond die er een artikel van heeft gemaakt.

Ruud Hehenkamp start met een serie verhalen over 'klokken en hun klepels'. Martin Geers sluit in dit nummer zijn serie over 'het medische leven in de 19e eeuw' af. Hij gaat nu spitten in de geschiedenis van de burgerlijke stand van Huizen. Dick Kos neemt ons mee naar de omgeving van zijn jeugd, de E. Ludenstraat en Henk Bunschoten ging op zoek naar het verhaal achter de opmerkelijke 'sporen in het bos'.

Vanzelfsprekend trakteren we u ook weer op het Huizer dialect en op foto's hoe het vroeger was in het dorp. Namens de redactie een heerlijke zomer gewenst!

Rob de Slegte

Colofon

HISTORISCHE KRING HUIZEN

Op onze website vindt u alle (actuele) informatie over onze vereniging: www.historischekringhuizen.nl
Postadres : Schaepmanlaan 4, 1272 GJ Huizen
Telefoon : 035 - 694 75 98
E-mail : info@historischekringhuizen.nl

• Bestuur

Ewoud Doyer (voorzitter), telefoon: 035 - 695 10 17
Rienko Verboon (penningmeester)
Pernelle Kriek-Kruijmer (secretaris)
Klaas Schipper

• Redactie

Frits Egmond (hoofdredacteur)
Rob de Slegte
Wendy van Noppen (correcties/advies)
E-mail: ratel@historischekringhuizen.nl

• Archief

Achterbaan 82 (Het Huizer Museum), 1272 TZ Huizen,
telefoon 035 - 525 02 23
Geopend op maandag van 09.15 - 14.00 uur,
m.u.v. de eerste maandag van de maand.

• Ledenadministratie

Pernelle Kriek-Kruijmer,
secretaris@historischekringhuizen.nl

RATEL

De Ratel is een uitgave van de Historische Kring Huizen, en verschijnt vier keer per jaar in de maanden maart, juni, september en december. De inhoud valt onder verantwoordelijkheid van de redactie, afgezien van de bestuursmededelingen.

Het **lidmaatschap** bedraagt per jaar minimaal € 17,50 per persoon of € 20,- per gezin of voor een organisatie. Voor leden in het buitenland geldt een toeslag. Het lidmaatschap gaat in per 1 januari. De reeds verschenen nummers van de Ratel van de lopende jaargang worden toegezonden. Het lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij voor 1 december schriftelijk bericht van opzegging is ontvangen bij het secretariaat.

IBAN: NL50 RABO 0329 9603 69, t.n.v. Historische Kring Huizen

Losse nummers (€ 5,-) van de Ratel zijn verkrijgbaar bij de museumwinkel van Het Huizer Museum, boekhandel De Echo of bij de secretaris.

Overname van artikelen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de redactie.

Drukwerk : Drukkerij J. Bout & Zn. te Huizen
Jaarindex : F. Schraeverus
ISSN 1571-0130

© 2022 HKH

**KOPIJ voor de volgende Ratel graag
uiterlijk 8 augustus 2022 insturen naar:
ratel@historischekringhuizen.nl**

De Ratel Gaet

De eerste Ratel van 2022 kende een aantal nieuwe ontwikkelingen die positief ontvangen zijn door onze leden. Wij zijn blij met de nieuwe enthousiaste redactiegroep!

De afgelopen periode begon door het wegvallen van de covid-beperkingen weer een beetje ouderwets met een ledenavond en ALV in de ons vertrouwde en gewaardeerde zaal van 't Visnet. Met ruim 40 deelnemers een nog wat voorzichtige start, maar toch, we troffen elkaar weer. We bedankten de afgetreden bestuursleden Klaas Vos en Rob de Slegte en gaven een warm welkom aan onze nieuwe secretaris Pernelle Kriek-Kruijmer. Pernelle was al sinds 1 januari actief 'waarnemend'. Daarna volgde de gebruikelijke formele afhandeling van de jaarstukken inclusief de kascontrole en goedkeuring voor de contributieverhoging. Via een brief bent u van de verhoging op de hoogte gesteld. In die brief verzochten wij u ook om uw e-mailadres aan ons door te geven (**penningmeester@historischekringhuizen.nl**). In de toekomst zullen wij u vaker per e-mail berichten sturen, bijvoorbeeld over activiteiten.

Na het ALV gedeelte was er een uiterst boeiende lezing door Wout Goetzee van het Geologisch Museum Holland over klimaat-, zeespiegel- en landschapverandering, toen en nu in Nederland en specifiek in het Gooi. Op Goede Vrijdag hebben Tony Grolle en Klaas Schipper in klederdracht en met dialect geassisteerd bij de opening van een 'nieuw' restaurant, Gasterij 't Nennetje, op de Woensberg, op de grens met Blaricum waar ooit het Meenthuis stond. Er is daar gekozen voor een stijl met oud-Huizer trekjes. De Klederdrachtgroep had haar eerste optreden dit jaar op 12 april in de woonzorglocatie Slingerbosch en andere optredens zullen weer volgen.

Met de positieve ervaring van de 2021 Sinterklaasopening in het oude postkantoor met een tentoonstelling van diverse HKH bezittingen, werden in april en mei wekelijks andere historische stukken getoond, met ook aan Huizer erfgoed gelieerde kunst van vooral Huizer kunstenaars.

De geplande lezing op 12 mei van de inmiddels Canadese Leo Vis over zijn onderduikervaringen in Huizen kon helaas ook dit jaar niet doorgaan door familieomstandigheden van de spreker.

Op 13 mei organiseerden wij een goed bezochte rondleiding over landgoed Oud Bussem met veel aandacht voor natuur en erfgoed.

We werken aan de bouw van een nieuwe website die toegankelijker is en waarop we meer van onze collectie kunnen tonen. Begin maart kwam het vervolgrapport over de toekomst van Het Huizer Museum uit en dat heeft geleid tot diverse discussies over onze rol daarbij en daarin. Een nieuwe vrijwilliger, Katharina Grosser, gaat het bestuur de komende maanden hierbij helpen. We hopen in een volgende Ratel hierover meer te kunnen zeggen.

Onze oproepen voor meer actieve vrijwilligers hebben tot nu toe maar beperkt succes gehad. Wellicht helpt het als we concrete mogelijkheden noemen. U kunt zich bijvoorbeeld inzetten voor: het organiseren van een jaarlijks uitje voor leden en van de ledenavonden, het stimuleren van de verkoop van onze uitgaven in Huizer winkels, de promotie van onze activiteiten richting de pers en op sociale media, of helpen bij de digitalisering van ons archief.

Door de verbouwing van de entree in Het Huizer Museum is het aanzicht enorm veranderd rondom ons archief en werkkamer. De ruimte is nu jammer genoeg nog beperkter en we zijn blij dat het oude postkantoor ons voorlopig nog aanvullende opslag en expositiekansen biedt. Met de actiegroep Oude Begraafplaats onderzoeken wij of de aula van de begraafplaats op termijn soelaas biedt.

Ik wens u veel leesplezier met deze nieuwe Ratel.

Ewoud Doyer
Voorzitter Historische Kring Huizen

Inhoudsopgave juni 2022

De Ratel Gaet.....	1
Louk Meijs en de ketting van de burgemeester	3
Woordjes in 't Huizers	6
Over klokken en hun klepels - deel 1.....	9
Toen en Nu - Oude voertuigen.....	12
Du Crocq Aromatics.....	13
Interview met Oscar Hefting.....	14
E. Ludenstraat tot aan Vijfhoekstraat II.....	17
Sporen in het bos.....	22
't Hoëge Nest.....	26
Klederdrachtgroep Huizen is weer begonnen.....	27
Het medisch leven in de 19de eeuw.....	28
Historische Kring Avond - 70 jaar Molukkers in Huizen	30
Herkent u dit nog.....	31
Ontvangen schenkingen	32

Activiteiten Historische Kring Huizen 2022

- 16 juni** - **Historische Kring Ledenavond | 70 jaar Molukkers in Huizen**
Uitgebreide informatie over deze ledenavond leest u op pagina 30.
 Nieuwe Kerk, Brede Englaan 28, 1272 GS Huizen | Aanvang 20.00 uur
- 18 juni** - **Fietstocht 'Sporen uit het verleden' door Jan Rebel**
 Start 10.00 uur bij de Botterwerf, Havenstraat 300, 1271 GD Huizen
 Prijs € 3,- per persoon. Vooraf aanmelden op info@historischekringhuizen.nl.
- 2 juli** - **Oldtimer Festival Huizen**
 In en rond De Krachtcentrale, Havenstraat 76, 1271 AG Huizen
- 10 september** - **Open Monumentendag | Rondleiding op de Oude Begraafplaats door Jan Veerman**
 Start 15.00 uur. Verzamelen voor de aula, Prins Bernhardplein 1, 1271 DD Huizen
- 16 en 30 sept.** - **Rondleiding in en om Hofstede Oud Bussem**
 Start 15.30 uur. Vooraf aanmelden op info@historischekringhuizen.nl

Check vooraf altijd even de actuele informatie over de activiteiten op www.historischekringhuizen.nl

Louk Meijs en de ketting van de burgemeester

LIn 1966 komt de Tilburger Louk Meijs vanuit Haarlem naar Huizen. Hij heeft samen met zijn vrouw de klokkenwinkel gekocht van Willem de Jong aan de Blaricummerstraat bij de Lindenlaan. Huizen had toen 15.000 inwoners – om precies te zijn 10.500 echte Huizers en de rest waren ‘sudeten’ (import Huizers) en was door het rijk als groeikern aangemerkt. Als ondernemer had hij bij de gemeente geïnformeerd naar de mogelijkheden om een eigen zaak te beginnen en tot zijn plezier waren ze enthousiast dat een nieuwe ondernemer zich wilde vestigen in de gemeente. Hij werd met alle eegards behandeld. ‘In die tijd liepen nog zo’n 250 Huizer dames in klederdracht en had 1 op de 14 Huizers een auto.’ Het geheugen van Louk Meijs, hij is 88 jaar, is opmerkelijk helder en feitelijk.

Als meester-goudsmid had hij zijn opleiding gevolgd in Schoonhoven waar al sinds 1895 goud- en zilversmeden worden opgeleid. Toen Louk Meijs in Huizen aan de slag ging waren er wel een paar collega’s in het dorp maar die hadden geen opleiding gedaan en ‘feitelijk weinig verstand van het vak’. Meneer Meijs kon wel lang en breed meepraten over het vak. Over bijbels met zilveren sloten waarin afbeeldingen waren gegraveerd, bijvoorbeeld op het ene slot Mozes en op het andere Aäron en op de zijstukken de vier evangelisten. Dat wisten zijn collega’s niet. Hij kon ringen op maat maken die binnen een paar uur klaar waren. Dat was men niet gewend in Huizen. Hij maakte ook mooie etalages, de artikelen goed uitgelicht met de prijzen erbij, dat kende men evenmin. Naast klokken werd het assortiment uitgebreid met goud en zilver, horloges en cassettes. Meneer Meijs kon repareren én hij kon ontwerpen. ‘Huizer vrouwen droegen toen bijna allemaal dezelfde oorijzers met stiften. En als moeder of oma die in klederdracht had gelopen was overleden werden van de stiften vaak veranderd tot een hanger of oorknopje.’ Hij tekende dan een ontwerp met een pareltje of een juweeltje of een frutseltje erbij en die maakte hij dan. Dat was zelfs zo gewild

dat hij dat niet meer kon bijbenen, zo uit de hand gelopen was dat.

In 1975 verhuisde hij naar het Oude Raadhuisplein waar nu juwelier Sterk zit. ‘Meneer Sterk heeft als jonge jongen nog stage bij mij gelopen en een jaar gewerkt.’ In die tijd heeft Louk Meijs al de nodige keren de ambtsketting van de burgemeester gerepareerd. ‘Die ketting dateert uit 1852 en na honderd jaar slijt er wel eens iets, ook al is het niet intensief gedragen. De tussenogen van de ketting waren dun geworden en die gingen geregeld stuk.’

Louk repareerde de ketting steeds keurig voor zegge en schrijven zes gulden vijfennegentig.

‘Op een keer moest burgemeester Fontein naar een officiële bijeenkomst van burgemeesters aan de Zuiderzee in Elburg. Van de gemeentesecretaris kreeg hij in een etui de ket-

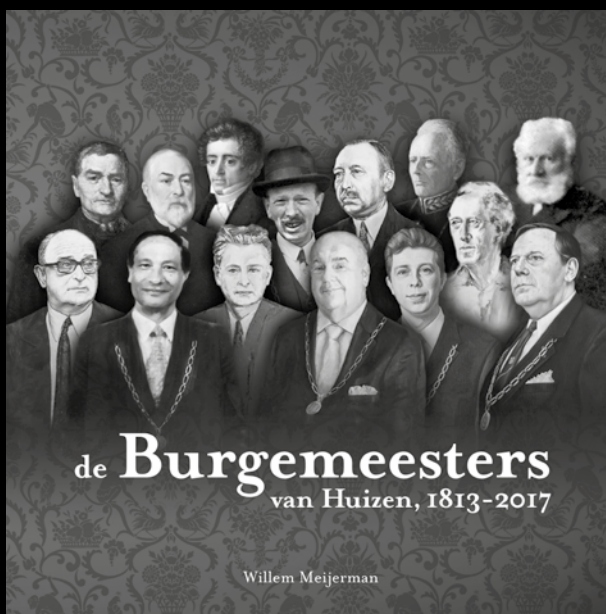
Louk Meijs en de ketting van de burgemeester

ting mee. 's Avonds bekeek mevrouw Fontein de ketting en zij zag dat de ketting was gerepareerd met een paperclip. Dat kon natuurlijk niet.' De gemeentesecretaris, de heer Boeters, werd gebeld en die kwam 's avonds om half negen met de kapotte ketting aan de deur bij meneer Meijs met de vraag of hij die nog even kon maken. Samen zijn ze naar zijn winkel aan het Oude Raadhuisplein gelopen en daar is 's avonds de ketting gerepareerd en netjes gepoetst. 'Ik heb ze daarvan nooit een rekening gestuurd. Meneer Fontein kwam wel persoonlijk bedanken. Daar was hij heel royaal in.'

Volgens meneer Meijs is de ambtsketting van Huizen een gewone doorsnee ketting van zilver. 'Op de televisie zie ik weleens burgemeesters met een ketting waarvan ik denk: dat is een mooie ketting. Maar Huizen heeft dat niet. Het is een gewone schakelketting met een uitneembare penning. Rond 1850 werd deze ketting ook in Blaricum gedragen en dan werd de penning met daarop het wapen van Huizen verwisseld voor een penning met het wapen van Blaricum.'

'Op enig moment was de ambtsketting toch echt kuis versleten'. Aan de goudsmid van meneer Sterk, Nathalie Hoogeveen, is toen gevraagd prijsopgave te doen voor een nieuwe ketting. Die ketting zou mooie decoraties bevatten met o.a. bidders, daarmee werd de sfeer van Huizen tot uitdrukking gebracht. Het zou wel een zwaardere ketting worden. De gemeente schrok van de prijsopgave van circa € 5.000,- wat volgens meneer Meijs helemaal niet zo gek was, en besloot om de ketting dan maar te laten reviseren. Alle ogen en tussenoogjes, het dunner geworden zilver en het hang- en sluitwerk werden vernieuwd. De ketting kon vervolgens weer makkelijk 100 jaar mee.

De Burgemeesters van Huizen, 1813 – 2017

Het boek van J.W. Meijerman behandelt 18 Huizer burgemeesters met de focus op hun persoon, afkomst en gezin, hun loopbaan en op de belangrijkste gebeurtenissen uit hun ambtsperiode in Huizen. Het is zowel een fraai kijkboek met veel foto's en kaarten alsmede een boeiende historische beschrijving van ruim 200 jaar.

Een kijk-, lees- en naslagwerk voor iedereen met belangstelling voor de historie van Huizen.

Hardcover | 191 pagina's | Ledenprijs € 15,- | Niet leden € 19,50.

Het boek is tegen contante betaling te koop op maandagmorgen in het archief van de HKH (in Het Huizer Museum).

Toezening is ook mogelijk. De verzendkosten bedragen € 4,60. Te bestellen door overmaking van € 19,60 (leden) of € 24,10 (niet leden) op rekening NL 50 RABO 0329 9603 69 t.n.v. Historische Kring Huizen.

De ambtsketen van de burgemeester is niet zomaar een ketting

Zegel van de gemeente Huizen, ca. 1852.

Wanneer de burgemeester bij gelegenheden officieel als eerste burger optreedt draagt hij of zij een ambtsketen met penning. Dit is door koning Willem III bij Koninklijk Besluit van 16 november 1852 voorgescreven. Hij deed dat op voordracht van de toenmalige minister van binnenlandse zaken mr. J. Thorbecke (1798-1872). In het Besluit stond beschreven hoe de ambtsketen met penning er uit moest zien. Het moest bestaan uit ketenen met een zilveren penning waarop aan de ene zijde het rijkswapen diende te staan en op de keerzijde het wapen van de gemeente.

Over de ambtsketen bestond in eerste instantie een meningsverschil tussen de Raad van State en minister Thorbecke. Het ging daarbij om de vraag of de penning aan een zilveren ketting of aan een oranje-lint moest hangen. De Raad van State vond dat een zilveren ketting voor sommige gemeenten te duur zou zijn. Uiteindelijk werd vastgelegd dat de gemeenten zelf mochten kiezen tussen een lint of een keten.

Vrijwel onmiddellijk na het ondertekenen van het Koninklijk Besluit ontstond een wedloop van zilver-smeden en ontwerpers om de gemeenten van het nodige te voorzien. De Staatsraad van Noord-Holland (tegenwoordig de Commissaris van de Koning) deelde op 9 december 1852 mee dat de penning bij hem

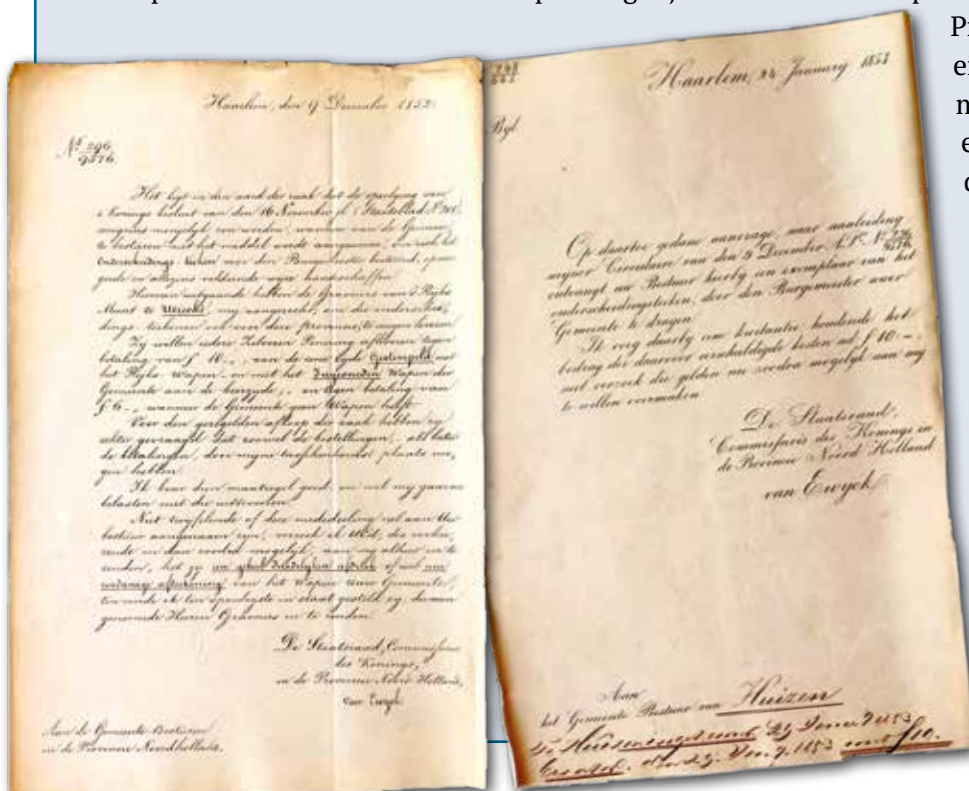
besteld kon worden voor de prijs van tien gulden. Als de gemeente geen eigen wapen had, was de prijs fl. 6,-- (fl. = gulden, red.).

In Huizen was men er al voordat genoemde brief van de staatsraad ontvangen was vlug bij, wellicht naar aanleiding van het staatsblad nr. 201 d.d. 16 november 1852. Bij raadsbesluit van 7 december 1852 werd besloten tot aanschaffing over te gaan op kosten van de gemeente. In die tijd was Adrianus Rebel burgemeester van Huizen. Op 13 mei van datzelfde jaar was hij tevens benoemd tot burgemeester van Blaricum. Op 24 januari 1853 kreeg Huizen zijn penning, die vanaf 1 januari van dat jaar gedragen mocht worden. Kosten: fl. 10,-- die ten spoedigste betaald dienden te worden.

Vervolgens kwam de vraag waaraan de penning moest hangen: een lint of een keten. Ketenen die in de handel waren liepen sterk in prijs uiteen, van fl. 6,80 tot fl. 88,--. Zo kocht Leeuwarden een keten van fl. 44,00 maar Tietjerksteradeel vond een lint van fl. 0,60 voldoende. Er werden bijzonder mooie en fijnzinnige kunststukken gemaakt van zilver of zelfs verguld. De ketens van Utrecht, Hoorn, Rotterdam en Haarlem zijn prachtig, maar de keten van Vlieland schijnt de kroon te spannen. Dat heeft Vlieland te danken aan

Prins Hendrik. Hij vond dat de Waddeneilanden maar slecht bedeed waren met een ambtsketen zodat hij Vlieland een keten cadeau deed, gemaakt door de firma Begeer in 1908.

Op de verschillende ketenen zijn allerlei voorstellingen afgebeeld die betrekking hebben op de betreffende gemeente. Als men niet plaatselijk tot een eigen ontwerp kon komen had men de keuze uit 22 standaardmodellen. Het meest simpele model, model no. 1, werd gekozen door 150 gemeenten. Huizen koos, samen met nog 79 andere gemeenten, voor het mooiere model no. 3.

Woordjies in 't Huizers

De ovvëleupen maand hemmen we een klain bietjen 't Huizer dialect weer ónger de andacht kunnen bringen. Óp de camping "De Woensberg" is Chiel de Haan, van Chiel kookt, begonnen in 't restaurant dat daer staet. Hij het 't "Nennetje" ëneumd. 't Is mooi ópëknapt, ónger angere mót een levensgroëte ofbéëlding van 't Huizer melkmaissie, dee ëschilderd is deur Janine v d Kaaij. Ók hangt t'r 't , verkórt, verhaal van 't melkmaissie van Jaap Teeuwissen. In 't Huizers netuurlijk. In de menukaert staen oëk nog wat Huizer woorden. Ik het t'r gien belang bij, mar 't is zeker de meuite waerd óm d'r effies een kijkie te gaen niemen.

Tony Grolle en ik wazzen ënooid óm bij de eupening anwezig te wezen. We wazzen in klederdracht en heetten de bezeukers welkóm. De echte eupening wurden deur de burgemiester ëdaen. Tony en ik hielden een lintje vast en de burgemiester een schaer. En wat denkie, hij knipt dat lintje zoémar dwars deurmidden. En daer stungen Tony en ik mót elk een half lintje in onze hangden. Later hoorden ik dat dat de bedoëling was. Je mótten 't mar weten.

Wat ik oëk net weet, is dat de tónéëlverëëning een éénakter in 't Huizers gaet spølen in hullie theater an de Bakboord. As jilie 't blaadjien lezen is 't al ëweest, mar meschien wullen ze 't nog welderies errëges aarst spølen in de tookómst. Wéëll weet.

Wat t'r ók an komt is onze vollëgende leejenaauwud op 16 juni in de Nijwe Kerk.

De aauwud wurd verzorgd deur de Molukse geméënschop. Ze vertellen over de geschiedenis, en de komst in kamp Almère. Tussendeur zingen ze en houwen ze een modeshow in hullie klederdracht. An 't ainde houwen ze nog een tónéëlstukkie over 't vertrek uit kamp Almère. 't Beloëft een leuke en leerzame aauwud te wurren.

Leejen van de HKH maggen vur niks naer binnen too, are minsen mótten € 5,- betalen. Mar daer krijgen ze dan wel een bakkie bij. Koffie dus. Mar dat krijgen de leejen ók.

Nou mar weer naer de woordjies. De letter D is an de beurt. D'r wazzen nog 2 woordjies in 't Huizers binnen êkómmen en dee zal ik eerst mar effies neumen.

Diesie. Da's een aardighaidje, zeg mar prullaria.

Donnie (vur). Vur niks Nutteloës. Dat staet mar errêges te staen.

<i>Daarnaast</i>	<i>Daernaest</i>	<i>Die</i>	<i>Dee</i>
<i>Daaromheen</i>	<i>Daerómhéëne</i>	<i>Dieven</i>	<i>Boeven</i>
<i>Dagdromen</i>	<i>Dagdroëmen</i>	<i>Dinsdags</i>	<i>Dijnsdas</i>
<i>Dagreis</i>	<i>Dagrais</i>	<i>Direct</i>	<i>Metéëne</i>
<i>Dakgoot</i>	<i>Dakgeut</i>	<i>Dof</i>	<i>Dóf</i>
<i>Dakloos</i>	<i>Dakloës</i>	<i>Doodmoe</i>	<i>Doëdmeu</i>
<i>Damp</i>	<i>Stoëm</i>	<i>Doodzonde</i>	<i>Doëdzunde</i>
<i>Dekzeil</i>	<i>Dekzail</i>	<i>Doorgaan</i>	<i>Deurgaen</i>
<i>Derde</i>	<i>Daerde</i>	<i>Doornhaag</i>	<i>Prikkelhegge</i>
<i>Deun</i>	<i>Døn</i>	<i>Doorspoelen</i>	<i>Deurspølen</i>
<i>Deze</i>	<i>Dee</i>	<i>Draaimolen</i>	<i>Draeimølen</i>
<i>Dichtdoen</i>	<i>Toodoëen</i>	<i>Duimstok</i>	<i>Centimeter</i>

An 't ainde van mijn stukkie weer een gedichie. 't Mós van mijn móten een D beginnen, dus hem ik 'r mar ééntjen móten een D êschreven. Ik het 't êneumd: Dialect

DIALECT

As een Huizer wat zait, dan doët tie dat in z'n aigen taal
't Klinkt meschien raar, mar 't is gien ampart verhaal
Want in héél vuul are plaesen, gaet 't net as hier
Dee minsen praten d'r aigen taal móten vuul plezier
't Nederlangs, da's een bij mekaar ëraapt zeutje
Een woordjen hier, een woordjen daer, van apeteers tot meutje
Uit elk darp of plaes een woordjen of tien
En zie daer, 't Nederlangs het 't licht êzien
't Was best hangdig, zoë kon je mekaar verstaen
En was 't móten de spraakverwarring ëdaen
Mar daarnaest zou 't niks misstaen
As de minsen d'r aigen dialect praten gaen.

Klaas van Ijs van Jaap en Jannemeut van IJzuk.

't Mirakel van 't Huizere melkmaissie

HUIZEN 1314

Huizen was toe een klein, arm boeredorp. Op zekere dag kwam d'y een vreemde boer in 't darp, dee mót z'n paerd en drie koeien de grôteste boerderij van 't darp betruk. Toe hij daer éénmól woenden besleut tie z'n melk an de hóngonger Huizers te gaen verkóppen. Mar hij vreug zo'veel centen vur z'n melk, dat bijkangs gien mins dat kón betalen. Dus bleef tie zitten mót z'n melk. Mar in plaes dat tie de prijs liet zakken, gaut tie 't in de waterput.

Op een mooie zoenverdag paktén d'y ópéens dónkere wolken saamen boven de boerderij van dee vreemde boer. Elkeen leek verwónderd naer dat vreemde natuurschynsel. Plotsklaps was door een bliksemschicht gevolgd deur een dónderende stap. De boer schruk z'n eigen doéd en vloeg in janke naer buten toe. En wat of tie daer zeg..!

De bliksem hál de waterput fínaal in tweeën ekópletén. Over de rangden over stroémdén de kokende melk. En midden in dee kokende massa stung een jóng mins. Ze leek de soer rechte an en dee sleug z'n ólgen neet.

Wangstend leup tie naer de put en toe die vlakbij was, bliksemdén 't nog men keer. Dee bliksem truf de boer rechte in z'n hart, waardeur dee over de rangde van de put viel en verdween in de kokende massa.

De dónderwolken lostén net zoé snel weer óp es dat ze ékómmen wazzen en de zónne begun weer te schijnen.

Nou wurd nog beweerd dat t'y sóms een melkmaissie ópéens ópdukt in 't darp en weduwen van vendrunken vissers veunden parte kereen een kannetjen melk óp de stoep. En een enkeling beweerden te herinnen doen hoo an 't einde van de straat een vrouwmíns mót een juk óp heur schouwers in de mist verdween.

TROTS OP HET HUIZER DIALECT!

@HISTORISCHEKRING_HUIZEN

O ver klokken en hun klepels

of: de vroegste kerkgeschiedenis van Huizen

In De Ratel van september 2021 stond mijn oproep aan de lezers om gegevens over de vroegste kerkgeschiedenis van Huizen. Het ging me in dat verband vooral om teksten van Lambert R. Lustigh. Achteraf verbaast het me niet dat er geen reacties kwamen: het is zoeken naar een speld in een hooiberg! Nu, ruim een halfjaar later, heb ik mijn eigen hooiberg onderdak gegeven in een artikel voor het tijdschrift Tussen Vecht en Eem, dat in juni van dit jaar verschijnt. De voornaamste uitkomsten zal ik voor de Ratel in een paar artikelen weergeven. Voor de verantwoording daarvan verwijs ik naar de noten in het TVE-artikel.

Aanleiding

Op 21 november 2021 was het 40 jaar geleden dat de Thomaskerk aan de Hui-zermaatweg te Huizen in gebruik werd genomen. De viering van dit feit door de parochie was voor mij aanleiding me verder te verdiepen in de vroegste kerkgeschiedenis van Huizen. De Thomaskerk is sinds de Reformatie van de 16e eeuw de tweede r.-k. kerk – naast de St.-Vituskerk uit 1949 aan de Hooghuizenweg. Ze werd nodig voor het groeiend aantal katholieken in de nieuwbouwwijken. Een nieuwe kerk in hetzelfde dorp moest vanzelfsprekend een andere naam krijgen dan ‘Vitus’. In een brief aan de parochianen opperden de bouwpastoors het gebouw Thomas-kerk te noemen. Want ‘... de eerste kapel die in de geschiedenis van Huizen bekend is, was toegewijd aan de apostel Thomas: dat was in de tiende eeuw.’ Als bron noemden ze ‘een zekere Perk’. Welke gegevens konden diens visie steunen?

Het beeld

Vroeger kregen bezoekers van de Oude Kerk tijdens monumentendagen stencils met een korte jaartallen-geschiedenis van het gebouw. Daarop ziet het kerkhistorische zelfbeeld van Huizen er – in de lijn van Perk – ongeveer als volgt uit. Al in de

10e eeuw zou er een houten kapel, gewijd aan Sint Thomas, gestaan hebben op de plek waar nu de Oude Kerk staat. Eind 14e eeuw werd deze vervangen door een stenen kerk die in haar metselwerk lijkt op die van Naarden. In 1409 werd Huizen een zelfstandige parochie, los van Naarden. In de toren van de Oude Kerk hing immers een luidklok met het opschrift: *MCCCCIX Ave Maria Gracia Plena Dominus Tecum*; vertaald: 1409 Wees gegroet Maria vol van genade de Heer is met u. Deze klok zou in 1575 door Spanjaarden zijn geroofd en meegenomen naar Haarlem.

Een reconstructie-voorbeeld van een houten kerkje, hier te Assendelft, uit de Canon van Nederland - De Zaanstreek.

Wie was 'een zekere Perk'?

Albertus Perk (1795-1880) was gemeentesecretaris, raadslid en wethouder te Hilversum. Ook was hij daar vijftig jaar lang notaris. In verband met dit werk hield hij zich intensief bezig met de geschiedenis van de Erfgooiers en van het Gooi. Zo schreef hij een commentaar op het 16e-eeuwse boek van de rector van de Latijnse school in Naarden, Hortensius. Dit boek heet 'Over de opkomst en ondergang van Naarden'. Hortensius beschrijft daarin de moord in 1572 (dit jaar 450 jaar geleden) door de Spanjaarden op de inwoners, inclusief die op zijn eigen zoon. In zijn commentaar schreef Perk de zin die de bouwpastoors van de a.s. Thomaskerk bedoelden: *'Te Huizen had het vormen van een afzonderlijke parochie plaats in 1409, ter vervanging van de aldaar bestaande kapel, aan Sint Thomas gewijd; waarschijnlijk reeds heugende van de eerste helft der tiende eeuw...'*. Deze zin werd in 1939 bekritiseerd door de historicus D. Th. Enklaar. Hij waardeert Perk als een man die 'in de Gooische geschiedenis ... doorkneet' is. Maar Perks opvatting dat er in de tiende eeuw reeds echte buurschappen bestonden en 'dat te Huizen in die eeuw reeds ook een kapel zou gestaan hebben' noemt hij heel beleefd 'niet waarschijnlijk'. In een voetnoot bij een ander artikel in 1944 over de vraag: 'Waar heeft de oudste kerk van Gooiland gestaan?' schrijft Enklaar zonder omhaal: 'De kapel, die A. Perk zonder bewijs al in de tiende eeuw in Huizen aanneemt, wordt in geen bron vermeld en kan dus buiten beschouwing blijven.'

De Vituskerk

De 10e eeuw

Als het in de tijd vóór 1350 over 'Naarden' gaat betreft het steevast Oud-Naarden, niet het Naarden op de plek waar nu de gelijknamige vesting ligt. Het gaat dan waarschijnlijk niet alleen om een bepaalde plaats, maar tegelijkertijd ook om de streek en het landschap er omheen. In de goederenlijst van de abdij van Werden (Duitsland, 9e eeuw) – een belangrijke bron voor de Gooise geschiedenis – wordt deze plaats of streek 'Naruthi' genoemd, met de kerk (thiu kirica) én het kerkland (kiricland). Dit Oud-Naarden lag, zoals H. Schaftenaar schrijft, 'op de plek waar een langgerekte stuwwal doordrong tot in het Almere', onze voormalige Zuiderzee. Aanvankelijk lag het daar veilig, maar 'de heuvel waarop het plaatsje lag stak als een kaap in zee en ving tijdens noordwesterstormen de eerste klappen op. Hierdoor verplaatste de kustlijn zich met een snelheid van gemiddeld honderd meter per eeuw landinwaarts. In het jaar 1350 verliet men het oude Naarden.' In 1351 werd het ook nog eens door de Hoeken platgebrand. Men spreekt vaak van een eenmalige 'Verwoesting' van Oud-Naarden, maar het kan heel goed ook 'Verplaatsing' heten, die werd afgedwongen door de herhaalde overstromingen. Al in mei 1350 (dus vóór de 'Verwoesting') kreeg het stadje toestemming van graaf Willem V een nieuwe stad te bouwen op de huidige plek. In de eeuwen daarna kon men bij laag water nog vaak de resten zien van het kerkje en het kerkhof, waar als eerste (niet Lambert Lustigh,

De Thomaskerk

maar) Hortensius al melding van maakte. Nu kan men alleen ter hoogte van De Vijverberg over het grasland De Driest heen naar het water staren, en zich afvragen waarom Oud-Naarden niet een keer tijdelijk is blootgelegd en nader onderzocht.

Oud-Naarden is dus oud, en stamt uit de 9e of 10e eeuw. Hoe zag de bewoning van de streek Oud-Naarden er in die vroege tijd uit? Vaag wordt geschreven over verspreide gehuchten, groepjes boerderijen. Anton Kos spreekt van bewoning in de zin van 'erg oude' ... 'heemplaatsen ... waarvan wordt verondersteld dat ze al voor het jaar 1000 bestonden.' Enklaar noemt het 'op zichzelf al onaannemelijk dat het Gooi in de 12e eeuw al zo dicht bevolkt zou zijn, dat twee parochies nodig waren.' Pas toen Oud-Naarden gaandeweg werd verlaten, groeiden de boerderijen in de buurt van het latere Huizen aan tot, zo zegt Anton Kos, 'een flink bewoonde nederzetting of een buurschap'.

Uitkomst 1

In de tiende eeuw bestond 'Huizen' nog niet en kon er in die plaats dus ook geen kerk of kapel staan. Daarom is er ook geen

bron voor die stelling. Op de landkaarten waarop alle kerken van Noord-Holland tussen 720 en 1200 ingetekend staan, is het Gooi blanco op Oud-Naarden na. De eerste kerk van Oud-Naarden dateert uit de tiende eeuw en zal zoals de meeste vroege kerkstichtingen inderdaad wel van hout geweest zijn. Tufsteen werd pas vanaf de 11e/12e eeuw toegepast, en vanaf ca. 1200 baksteen. Perk heeft m.i. de klok van een tiende-eeuwse (houten) kerk te Oud-Naarden in Huizen horen luiden, en Huizen heeft dit maar al te graag overgenomen. Waarom Perk Oud-Naarden met Huizen verwarde, blijft een open vraag. Zoals Enklaar schreef: je kunt er geen bron voor vinden. Dat Huizen dit echter graag overnam past in een zelfbeeld van 'hoe ouder, des te belangrijker'!

Huizen komt echter pas kijken nádat Oud-Naarden is verplaatst. De eerste en tot dusver enige schriftelijke meldingen die het bestaan bevestigen van een buurschap of dorp dat 'Hussem' heet, stammen uit een aantekening bij rechtszaken in 1382 en uit de eerste Schaarbrief van 1404. De eerste echte kerk van Huizen dateert hooguit van eind 14e of begin 15e eeuw.

<wordt vervolgd>

Oud-Naarden lag ongeveer waar nu landgoed Oud Naarden ligt.

Toen en Nu - Oude voertuigen

Volgens de huidige plannen wordt op 2 juli 2022 voor de tiende keer het Oldtimer Festival Huizen gehouden en is de Historische Kring Huizen daarbij weer aanwezig. Aanleiding om eens in mijn fotocollectie te duiken.

Wat ooit begon met het (analoog) vastleggen van wat ik toen oude of bijzondere vrachtauto's vond en tegenwoordig (digitaal) vastleggen van wat ik zo al tegenkom heeft geleid tot deze Toen en Nu. Hierbij heb ik zeker gelet op de veranderde omgeving.

Langs de nog bestaande boerderij een doorkijkje van de Veldweg naar de Zeeweg. De Ford D-serie, gebouwd tussen 1965 en 1981 werd op 30 april 1987 vastgelegd.

Iets verderop: 15 oktober 1986 een Scania 50 van de firma Jan Kooij en Zn. staat op de Botterstraat bij het toenmalige bedrijfspand. Zelden heb ik dit type gezien. Het kenteken is van begin 1972. Een fraaie foto van de auto en het bijna 100 jaar oude bedrijf is te vinden op via: www.gebrkooy.com/nl/history

We gaan de hoek om en op de Baanbergerweg staat deze LIAZ. Het is 21 mei 1994, zo'n 5 jaar na val van de muur en de chauffeur rijdt nog met zijn truck van Llberecké Automobilové Závody, dit Tsjechische merk stopte in september 2003 de productie. Op de achtergrond de visconservenfabriek Mayonna.

15 april 2018: bij het grondwerk voor de huidige Lidl supermarkt langs de Bestevaer zijn twee GINAF's betrokken. Meer over dit Nederlandse merk: <https://ginaf.com/corporate-story/>

Du Crocq Aromatics

In maart schreef ik een artikel over Du Crocq Aromatics, de fabriek van geur- en smaakstoffen in de IJsselmeerstraat in Huizen. Uit bouwkundig onderzoek blijkt dat het pand architectuurwaarde heeft.

Naar aanleiding van het artikel van maart in de Ratel nam Sophie du Crocq, de dochter van de oprichter, contact met mij op. Ze woont in Kortenhoef en begin deze maand heb ik met haar kennis gemaakt. Ze heeft een middag verteld over de familie, de fabriek en haar eigen werkzame leven.

1955 Huizen - Eerste steen nieuwe fabriek gelegd door Jeanne Antoinette du Crocq

Haar vader en oprichter van de fabriek, Jean A. du Crocq, begon voor zichzelf in 1932. Hij had bij de Chemische Fabrik Naarden gewerkt en kennis opgedaan over geur- en smaakstoffen. Hij begon met een agentschap voor een Franse fabrikant, maar al na een paar jaar begon hij zelf met de productie. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het behelpen door het gebrek aan grondstoffen. Met een thee-imitatie van bramenblaadjes en smaakjes uit tabaksplanten werd de productie overeind gehouden. Na de oorlog pakte Du Crocq de draad weer op produceerde in Bussum en later in Blaricum. Door voortgaande groei werd in 1955 de fabriek in Huizen gebouwd.

Voor het uitbreken van de oorlog kreeg Du Crocq een zoon, Rob, en een jaar later dochter Sophie. Na de oorlog kwam nog een tweede dochter, Jeanne Antoinette. Jeanne Antoinette legde in 1955 de eerste steen voor de nieuwe fabriek. Rob ging na zijn studie chemie bij Du Crocq werken en in 1964 werd hij algemeen directeur. Jean A. du Crocq, de oprichter, trok zich terug in zijn huis in Zwitserland, maar bleef zich vandaaruit actief voor het bedrijf inzetten, reisde de hele wereld over en bezocht de verschillende vestigingen, agentschappen en klanten van de fabriek.

In het midden van de jaren zestig werd de fabriek gemoderniseerd en werd, vooruitstrevend, geïnvesteerd in computersystemen en in kostbare gaschromatografen. Met een gaschromatograaf is het mogelijk om stoffen in gas- of dampfase te scheiden waardoor in een bestaande stof de elementen herkend kunnen worden.

1982 Oprichter Jean A. du Crocq – 70 jaar

Sophie du Crocq - Op de achtergrond een kast met parfumcomposities

Sophie kwam in 1970 bij het bedrijf. Ze had lang gearzeld voor ze tot het bedrijf toetrad, een paar keer had ze een verzoek daartoe afgewezen. Ze was altijd haar eigen gang gegaan in de overtuiging dat een vrouw voor zichzelf moet kunnen zorgen, ook in financieel opzicht. Toen ze aan het einde van jaren zestig vond dat ze haar sporen verdiend had ging zij ook voor Du Crocq werken. Ruim twee jaar doorliep zij de verschillende afdelingen van het bedrijf. Zij werd daarna directeur van de parfum-tak van het bedrijf.

In de jaren 90 van de vorige eeuw bouwde Du Crocq een hypermoderne fabriek in Lelystad aan de Noordersluisweg. Sophie is nooit meeverhuisd naar Lelystad. Kort na de verhuizing is Du Crocq helaas verkocht en kwam aan de band tussen Du Crocq Aromatics en Huizen een einde.

Het Huizer Museum is mooi geworden

De Historische Kring Huizen en het Huizer Museum zijn burens van elkaar in het Schoutenhuis aan de Achterbaan 82. Wij feliciteren ze met het resultaat van hun mooie verbouwing en leggen aan Oscar Hefting een aantal vragen voor.

Wat is er zo mooi geworden aan het Huizer Museum?

De entree van het museum was verouderd. De verbouwing heeft geleid tot meer ruimte en openheid. De balie is naar achteren verschoven waardoor we meer objecten, souvenirs en boeken tentoon kunnen stellen in de nieuwe wandkasten. Aangezien het Huizer museum ook de VVV onder haar hoede heeft is er veel informatie over Huizen en omgeving te krijgen en op een groot videoscherm laten we zien wat er in de regio allemaal te doen is. Nieuw is ook dat we aan de buitenkant etalages hebben

gemaakt, waarin we een 'inkijkje' geven van wat er binnen in het museum te zien is. Leuk voor mensen die ook 's avonds een wandelingetje maken langs het museum.

Wat kunnen we nu zien in het museum?

Nu hebben we de tentoonstelling 'Grensverleggers' die gekoppeld is aan het Erfgoedfestival. Het gaat over kunstenaars, schrijvers en wereldverbeteraars die in het eerste kwart van de 20e eeuw de grenzen hebben verlegd in 't Gooi: er kwamen grote industrieën op in vloerbedekking (Balatum) en aardewerk maar er was ook aandacht voor natuurbeschoud. De grensverleggers waren mensen die tijdig de bakens hebben verzet toen de visserij verdween en de industrie en natuurbeschoud opkwamen.

Wat maakt de tentoonstellingen in het Huizer Museum bijzonder?

We vestigen aandacht op de lokale kunst, cultuur en bevolking en dat kweekt betrokkenheid. De Huizer cultuur is heel eigen en voor de gemeenschap is het belangrijk om een plek te hebben waar deze cultuur kan worden uitgedragen. Wij laten dat in het museum zien. Het zet Huizen meer op de kaart en het kan een stimulans zijn voor de lokale economie als we meer bezoekers weten te trekken.

Heeft het Huizer Museum ook een depot met kunstschaten waaruit geput kan worden voor volgende tentoonstellingen?

De betrekkelijk kleine huisvesting die het museum nu heeft betekent ook dat ons depot uit zijn voegen barst. Een ander, gro-

Oscar Hefting voor het vernieuwde Huizer Museum.

Het Schoutenhuis.

ter, gebouw zou echt gaan helpen. Voor de tentoonstelling 'Grensverleggers' maken we overigens ook gebruik van bruiklenen van andere musea en particulieren.

Welke tentoonstellingen staan in de planning?

Op 15 juli gaat de tentoonstelling 'Zuiderzee gezichten' open. We werken daarin samen met andere musea die rond de voormalige Zuiderzee liggen.

Op 30 september opent de tentoonstelling over 70 jaar Molukkers in Huizen. Het vertelt een boeiend verhaal over hoe twee culturen zich hebben vermengd. Nadat Kamp Almere waarin zij woonden werd opgeheven, zijn de Molukkers langzaam maar zeker opgenomen in de Huizer gemeenschap. We besteden o.a. aandacht aan de Molukse band Massada die in de jaren 70 en 80 hits scoorde.

U bent tijdelijk directeur van het museum, maar wie is Oscar Hefting?

Ik ben afgestudeerd in de klassieke archeologie. Na mijn studie ben

ik bij veilinghuis Christie's gaan werken. Ik wilde het verhaal van de objecten vertellen maar bij een veilinghuis gaat het meer om de financiële waarde dan om de culturele waarde.

Toch maar weer terug naar de archeologie. In Brazilië, de V.S., Zuid-Afrika en Sri Lanka heb ik vele jaren onderzoek gedaan naar het Nederlands erfgoed uit de tijd van de WIC en VOC. Daar waren Nederlandse kolonies gevestigd, waar nog weinig over bekend was. Daarna ben ik ca. vijf jaar directeur van het Nederlands Vestingmuseum in Naarden geweest waar ik mooie tentoonstellingen kon maken.

Wat trok u om ja te zeggen tegen het Huizer Museum?

Ik had vanuit Naarden al goed contact met Nienke de Wit (directeur HM). Zij vertelde over de tentoonstellingsagenda en de plannen voor het nieuwe Huizer museum. Vanwege haar ziekteverlof heeft zij mij gevraagd om de dagelijkse leiding tijdelijk over te nemen. De tentoonstelling over de Molukkers heeft mijn speciale aandacht om-

dat het een link is met Nederlands erfgoed overzee. Sinds de 17e eeuw haalde de VOC specerijen, zoals kruidnagel en nootmuskaat, uit de Molukken. In Huizen werden deze verwerkt in de beroemde Huizer speculaas.

Wat betekent het dorp Huizen voor u?

Het is een typisch Nederlands dorp waar de Oude Kerk gebouwd is op een hoger gelegen heuvelrug. De droogste en veiligste plek was bestemd voor het heiligdom. Dat hoogteverschil zie je nog steeds als je oude dorp binnenrijdt.

Toevallig kende ik Huizen al, mijn vader had er vroeger een 'zeeschouw' liggen bij de scheepswerf van J. Kok en Zn. Als kind ging ik vele weekenddagen met het pontje heen en weer om samen met mijn vader aan die boot te klussen. Ik hoor nog het geluid van de ketting die ratelde als je het pontje aantrok en ik herinner me de lucht van het roest dat aan je handen bleef hangen.

Als er wat te vieren valt, even naar uw slijter

Wijnhandel-slijterij

RELATIE-GESCHENKEN

Anno 1936

in 't Hart van Huizen

Achterbaan 36, 1271 TZ
Tel. 035 - 525 33 84

*Verhuur complete mobiele BIERTAP-INSTALLATIE,
glaswerk etc.
Dé adviseur van gastvrije mensen.*

DE LANGE
HUIZEN

VOORBAAN 17 HUIZEN WWW.DLNG.NL

Met trots presenteren wij deel 10 op de
Huizer Havendag - 18 juni 2022

Nieuw!
**DEEL 10 van de serie
Oud Huizen in beeld**

Omgeving Oude
Raadhuisplein

Oud Huizen in beeld

Omgeving Oude Raadhuisplein

Ter introductie:

Alléén op de
Huizer Havendag
(kraam op de Havenmarkt)

slechts **€ 29,-**
per deel

daarna € 34,- per deel

Exclusief verkrijgbaar bij

J. BOUT & ZONEN
drukkers met traditie

Alle delen zijn weer verkrijgbaar!

Maak uw serie compleet!

035 - 526 69 10
06 - 533 909 65

hagedoorn-makelaars.nl
• Gratis Taxatie •

KWEKERIJ SPILT

EENJARIGE ZOMERBLOEIERS
& PRACHTIGE BASKETS
UIT EIGEN KWEKERIJ

GROENTE- EN KRUIDEN PLANTEN

RUIM ASSORTIMENT TUINPLANTEN

WWW.KWEKERIJSPILT.NL

Huizerstraatweg 2, 1411 GN Naarden, 035-6949288

Bakkerij H. Kruijmer B.V.

Specialiteit
Huizer speculaas en
ontbijtkoek

Hellingstraat 14 • Huizen
Tel. 035-5253368

Huizer Historie

Schilderijen en Beelden

Trudi Voskuilen

Penseel en Klei

www.trudivoskuilen.nl

Vleeswaren van **NICO & ALIE KLEIN** Groot in kwaliteit

Wij staan op de volgende markten:

Donderdag in Bussum

Wilhelminaplantsoen

Vrijdag in Laren

Plein 1945

Zaterdag in Huizen

Oude Raadhuisplein

Vleeswarenspecialist Nico & Alie Klein vof
Kaaphoornstroom 20 - Huizen

Telefoon (035) 526 23 15
E-mailadres: cindyklein@live.nl

Mobiel 06 - 205409396
Website: www.nicoklein.nl

**40 SOORTEN BONBONS
EN DIVERSE ANDERE
CHOCOLADE HEERLIJKHEDEN.**

IN EEN PRACHTIG AUTHENTIEK PAND OP DE HOEK
HAVENSTRAAT/MIDDENWEG.
KOM KIJKEN EN GENIETEN!

OPENINGSTIJDEN

WOENSDAG	10.00 - 17.30 UUR
DONDERDAG	10.00 - 17.30 UUR
VRIJDAG	10.00 - 18.00 UUR
ZATERDAG	10.00 - 17.00 UUR

INFO@SUIKELASCHUUR.NL
035-7852191

VOORBAAN 35, 1271 RR
TEL. (035) 525 33 09

“de Brassershoeve”

Het gezellige ontmoetingscentrum voor 55-plussers

Het gevaar van het INTERNET leren herkennen

Binnenkort kunt u in de Brassershoeve een tweedelige workshop volgen waarin u wordt geïnformeerd over het veilig gebruik van het Internet. De twee delen bestaan uit:

- Veilig met uw mobiel op het internet
- Veilig omgaan met PC of Laptop

U wordt hierin bijgepraat over de bedreigingen die er zijn, hoe u die kunt herkennen en wat u ertegen kunt doen

Een workshop duurt ongeveer 2 uur.

De kosten zijn € 10,- per workshop.

Wanneer de workshops zullen worden gehouden zal later worden vastgesteld.

U kunt zich nu al aanmelden door te bellen met:

06 1141 9308 of stuur een e-mail naar:

cursussen@debrassershoeve.nl

Ook kunt u hier terecht voor informatie over hulp bij computerproblemen of één van onze cursussen.

Op het internet vindt u ons onder:

www.debrassershoeve.nl | www.seniorweb.nl/huizen

VAN DEN TOL

o p t i c i e n s

Oude Raadhuisplein 4, 1271 RH Huizen

Tel. 035 - 525 38 55

plein@vandentolopticiens.nl

Oostermeent-Oost 84, 1274 SN Huizen

Tel. 035 - 525 38 53

oostermeent@vandentolopticiens.nl

www.vandentolopticiens.nl

SCHUITEMAN

ACCOUNTANTS & ADVISEURS

- Accountancy
- Fiscale dienstverlening
- HRM
- Corporate Consultancy

www.schuiteman.com

Westland Verzekeringen
Makelaars in Assurantiën

Kantoorgebouw 'Lumen' unit 013/014
Botterstraat 47
1271 XL HUIZEN
Tel.: 035 - 526 13 70

Westland Verzekeringen Digitaal
info@westland-verzekeringen.nl
www.westland-verzekeringen.nl

U kunt ons ook via WhatsApp bereiken op: 06 - 29 48 91 86

Omgeving E. Ludenstraat tot aan Vijfhoekstraat, in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw

DEEL 2 : Volop bedrijvigheid in een rustige straat.

Deze serie van 2 delen is ontstaan naar aanleiding van de voorgenomen sloop van de voormalige timmerfabriek van Theo Kos aan de E. Ludenstraat 42-44.

In de herinnering van veel oud bewoners van de E. Ludenstraat was deze straat een rustige straat in hun kindertijd. Velen herinneren zich dat de kinderen nog zorgeloos op straat konden spelen, zonder veel last te hebben van verkeer. De straat liep wat schuin af richting de Gooilandweg en het wegdek was glad. De kinderen van destijds konden er vooral goed rolschaatsen en deden dat ook volop. Ze spreken allemaal van een geweldige tijd.

Ondanks de rust was er volop bedrijvigheid. In dit deel zal ik het licht werpen op enkele bedrijven uit de omgeving E. Ludenstraat/Vijfhoekstraat. De ondernemersfamilie Kos heeft er een grote stempel gedrukt op de bedrijfsactiviteiten aldaar.

Ik sprak met Thea Honing-Kos, dochter van Theo Kos (1923-2007), die de timmerfabriek De Weide Blik runde. Theo woonde met zijn vrouw Leny Steenhage, en dochter Thea, op de hoek E. Ludenstraat/Gooilandweg, in het woonhuis naast de fabriek (E. Ludenstraat

46) in het blok van drie woningen die door de vader van Theo, Gerrit Kos (in Huizen bekend als Gerrit Essen) daar zijn gebouwd omstreeks 1955. De familie van Gerrit Kos was een echte ondernemersfamilie, die ook enkele huizen bezaten. Gerrit had een broer Wick, die een groentezaak op de Hellingsstraat had (naast drogisterij de Zonnehoek) en een broer Gerrit Jan die een klein formaat juwelierszaak had op de hoek Middenweg/Kerkstraat (waar nu restaurant Le Beau Geste zich bevindt). Ook was er Hein, die samen met zijn vrouw Zwaantje tot in de jaren 60 van de vorige eeuw manufacturenwinkel Kos bezat, op de Langestraat/hoek Meentweg. Dit echtpaar bezat ook het huis naast de Weide Blik, tegenwoordig perceel E. Ludenstraat 40. Gerrit had een dochter en twee zonen, genaamd Theo en Aalt (die door de Huizers ook wel "broer" werd genoemd, Theo kreeg een dochter genaamd Thea en Aalt kreeg met zijn vrouw Loes vier kinderen, genaamd Greet, Gert, Peter en Carla. Gerrit, de opa van Thea woonde met zijn vrouw op de Iepenlaan in Huizen.

Gerrit en zijn nog jonge zoon Theo in de Weide Blik.

Theo Kos in de Weide Blik.

Theo, die na zijn vader Gerrit, de timmerfabriek runde, was in zijn vrije tijd ook actief bij de brandweer en bij SV Huizen. Het pand waarin timmerfabriek De Weide Blik (zo genoemd in verband met het uitzicht op de meentgronden) was gevestigd dateert uit 1927. Er waren toen twee hallen en een derde hal is later bijgebouwd. Omstreeks 1966/1967 is er naast het woonhuis van Theo een gedeelte aangebouwd, waarin er op de bovenverdieping kantoren waren ingericht en op de begane grond zat de kantine. In de hoogtijdagen zijn er ongeveer 16 personeelsleden in dienst geweest. Bijgaand ziet u een krantenadvertentie uit 1971 waarin nieuw personeel werd gevraagd. Opvallend is dat de fabriek toen andere perceelnummers had (36-38). Kennelijk is dat in latere jaren veranderd.

In de fabriek werden keukens voor particulieren gemaakt. De showroom van de keukens zat in het toenmalige winkelpand op adres Valkenaarstraat 111. Er werden ook kozijnen getimmerd, die met een vrachtwagen naar het pand op de Botterstraat werden gebracht, waar ze chemisch werden behandeld door te dompelen in een bad met menie. Dit pand was ook van Theo en stond naast de vuilnisbelt op de hoek Botterstraat/Baanbergerweg. Toen Theo met de timmerfabriek in 1973 stopte, kwam er in dit pand een vestiging van de toenmalige HUBO-keuken en later zat er een garagebedrijf in. In

middels staan er aldaar fraaie woonhuizen. Theo bezat ook twee woonhuizen aan het Grenspad in Huizen. Toen Bruynzeel met zijn massa-productiekeukens de markt veroverde, is Theo gestopt, en naar de Koedijk verhuisd met zijn gezin. Broer Aalt heeft de voormalige timmerfabriek daarna nog enkele jaren gebruikt voor de grootproductie van zijn verffabriek ZECO. Daarna is het elektrotechnisch installatiebureau van de gebroeders Kroon erin gekomen en tot aan de sloop zat aannemersbedrijf Zwart erin.

Over de ZECO-verffabriek heeft Klaas Schipper in de Huizer Courant van 13 december 2018 al een artikel geschreven in de serie De winkeltjes van 't ouwe darp. De daarin beschreven historie ga ik niet herhalen. Ik sprak zelf met Peter Kos, de zoon van Aalt (Broer) Kos. Peter is zelf ook werkzaam geweest bij ZECO. Zijn opa Gerrit, die aannemer was, was de geldschietter voor de ZECO. ZECO staat voor Zeeman en compagnon. De oprichters waren ene Zeeman en zijn compagnon was Gerrit Kos.

De verffabriek werd gevestigd in de voormalige mandenmakerij aan de Valkenaarstraat, waar wilgentenen manden werden gemaakt. De werkzaamheden waren daar gerelateerd aan het werk in de visrokerij (hangen) van Kooy, die naast de mandenmakerij was gevestigd. De verffabriek bestond uit twee hallen. Aan de Valkenaarstraat keek men tegen een wit langgerrekt pand aan. Het gezin van Aalt woonde in de woning die zich aan de zijkant van het pand naast de hangen/vishandel van Kooy bevond, aan het zijstraatje dat nu Hangenweg heet, tegenover de keukenshowroom van Theo Kos. Het adres van de dienstwoning was Valkenaarstraat 74a. Peter vertelde dat het wonen aldaar voor hem als kind geweldig was, weinig tot geen auto's in de straat en zo dicht bij de meent. Maar voor

Vacature de Weide Blik, 1971.
(Digitaal archief Laarder Courant de Bel)

Timmerfabriek E. Ludenstraat 42-44 voor de sloop.

het gezin was het niet altijd ideaal. Het visafval van de fa. Kooy werd elke vrijdag opgehaald en destijds werd er nog niet gekoeld, dus de stank was enorm. Op vrijdag hield de familie Kos dan altijd de ramen van de slaapkamers dicht. Aalt Kos zei dan altijd: “niet gezien, maar wel geroken”.

Tegenover de woning in het ZECO-pand lag de boerderij van Veerman, die op een stuk grond daarachter kalveren hield. Vele jaren na het verdwijnen van de boerderij, waarvan een gevel gelijk aan de Valkenaarstraat grenst, heeft dit stukje grond braak gelegen totdat ongeveer 20 tot 30 jaar geleden er een nieuw woonhuis op werd gebouwd. Omstreeks 1963/1964 heeft het gezin van Aalt Kos de dienstwoning in het ZECO-pand verlaten, want het was niet houdbaar meer met de stankoverlast. Bovendien was het naast de fabriek wonen ook niet altijd ideaal voor je privéleven. De familie verhuisde toen naar de Talmastraat.

De ZECO had in de hoogtijdagen ongeveer 10 tot 12 mensen in dienst, waaronder Andries Honing, Cor Sijl, Arie Schaap, en Ab Wuring, die verfmaker was. Ab Wuring vertelde mij dat hij een goede tijd heeft gehad bij ZECO. Ook vertelde hij dat één van de woningen van Gerrit Kos, Gooilandweg 72, in de jaren 70 enige tijd leeg stond en dat het huis toen gekraakt werd. Peter Kos beaamt dit verhaal. Hij vertelde dat een aantal ZECO-personeelsleden toen de spullen van Kos uit de woning hebben gehaald en de krakers hebben verjaagd.

Een succes van de ZECO-verffabriek was de eigen gemaakte veegvaste muurverf, die door de Huizers veel werd gekocht als er twee keer per jaar grote schoonmaak werd verricht in de woonhuizen, volgens de toen geldende traditie. De ZECO had tot 1970 ook nog een glashandel.

Aan de andere kant van het ZECO-pand, aan E. Ludenstraat-zijde, achter de heg, was nog een woonhuis. Deze was tegenover de slijterij van Aaltje. Daar woonde het echtpaar Veerman, waarvan de man destijds meester mandenmakerij/inkoper was bij de voormalige mandenmakerij. De vrouwelijke helft van het echtpaar heette Geertje. Veel oude bewoners van de E. Ludenstraat kunnen zich Geertje nog goed herinneren. Bij de voorgenomen sloop van de ZECO-hallen wou deze familie Veerman aanvankelijk niet verhuizen.

Volgens Peter was zijn vader Aalt op het laatst niet zo sterk meer bezig met ondernemen. Om te willen groeien zou de fabriek van de locatie weg hebben gemoeien en naar het industrieterrein moeten gaan. Er kwam druk om meer te produceren. Omstreeks 1980 viel het doek definitief voor ZECO.

Op de luchtfoto is de fabriek goed te zien, onderaan loopt de Gooilandweg. Opvallend zijn de groene voortuinen van de woningen, de weinige auto's op straat, en dat de doorgang naar de “grote” Gooilandweg niet bij het eind van de E. Ludenstraat lag.

Luchtfoto met E. Ludenstraat-gebied.

Voor degenen die een heel goed geheugen hebben: jarenlang heeft er een wit verfspoor op de openbare weg gelegen vanaf ongeveer de Crailoseweg tot aan de ZE-CO-verffabriek. Ik herinner me dat we als kinderen vanuit zwembad Sijsjesberg kwamen dan dit spoor volgden. Peter vertelde mij dat Andries Honing de bedrijfswagen met plastic emmers verf laadde en dat hij dan weleens vergat om de houten schotten ertussen te zetten om schuiven te voorkomen. Als hij dan wel eens plotseling moest remmen, schoten de deksels van de emmers los en kon hij dus verf morsen op de weg. Waarschijnlijk zal het verfspoor daardoor zijn ontstaan. Voor de politie makkelijk om de dader op te sporen, want het spoor leidde tot de verffabriek.

Peter herinnert zich van de E. Ludenstraat ook de oude boerderij op de plaats van het voormalige VITECO-pand, melkboer Kruimer die op de E. Ludenstraat woonde, en ook de olie/petroleumhandelaar Floor, op de Vijfhoekstraat. Als jonge jongen heeft hij met buurtgenoten wel eens het benzinekraantje van de (melk) kar van Floor dichtgedraaid. Door dit “kattekwaad” kon Floor vervolgens niet ver komen met zijn wagen, zonder het kraantje weer open te draaien.

Over Floor verder het volgende: De dochter van Hannes en Stien Floor, woont in Steenwijk en heet Aukje Kluit-Floor. Aukje heeft een aantal jaren geleden al aan Klaas Schipper een mail gezonden in verband met zijn oproep over de winkeltjes in het ouwe dorp. Ik heb opnieuw met Aukje mailcontact gehad. Aukje schreef dat haar ouders, die beiden afkomstig waren uit Loosdrecht, in 1934 wilden trouwen en op zoek waren naar een huurhuis. Dat viel in die tijd nog niet mee, maar uiteindelijk belandden zij in Huizen. In de Vijfhoekstraat werd op nummer 4 een winkel/woonhuis te huur aangeboden; het was de kruidenierswinkel van “Appelle Mat”, zoals zij genoemd werd en zij wilde ermee stoppen. De ouders van Aukje zagen er wel wat in en namen de zaak over. Van oorsprong was vader Floor bakkersknecht en als zodanig ging hij ’s morgens vroeg uit werken, onder andere bij bakker Kruijmer in de Hellingstraat. ’s Middags werkte hij voor hun eigen kruidenierswinkel en ging hij de bestelde boodschappen bezorgen en met petroleum venten. De winkel zelf werd dus in hoofdzaak beheerd door de moeder van Aukje. Tijdens de oorlog lag de handel stil en ging de winkel dicht. Om te voorkomen dat Floor te werk gesteld zou worden in Duitsland, ging hij eerst bij de gasfabriek werken als stoker

De verffabriek aan zijde Valkenaarstraat. (Foto: Huizer Courant, Drukkerij J. Bout)

en later ging hij sloten graven in de Noordoostpolder. Na de oorlog werd de zaak weer hervat tot halverwege de jaren zestig, toen de winkel definitief dicht ging vanwege de gezondheidsproblemen van Stien Floor. Hannes Floor heeft nog tot omstreeks 1973 de olie- en gashandel gaande gehouden, maar dat werd steeds minder en uiteindelijk werd hij gesaneerd. Helaas heeft Aukje geen foto van het interieur van de winkel. Op de foto, die omstreeks 1952 is gemaakt, is de bakfiets te zien waarmee Floor de boodschappen bezorgde. Verder staat Stien op de foto met twee vrienden van de broer van Aukje en Aukje zelf. Zoals op de foto te zien is, was de ingang van de winkel niet aan de kopgevel van de woning, zoals in het boek “In Huizen staat een huis” werd vermeld, maar aan de rechter zijgevel, waar ook de winkel was gevestigd. Toen de winkel officieel dicht was gegaan, meldden klanten voor petroleum zich wel bij de deur in de kopgevel. Rond 1960 werd de bakfiets vervangen door een truckje met een bromfietsmotor erin.

Aukje heeft aan haar jeugd in Huizen nog aardig wat herinneringen, maar er is ook veel weggezakt. Op haar 18e levensjaar, in 1963, is ze definitief uit Huizen weggegaan om in de gehandicaptenzorg in Ermelo te gaan werken. De groentezaak van “Joossie” en “de boom midden op de straat” herinnert zij zich nog goed. Ze schreef dat er best vrij veel op straat gespeeld werd: hinkelen, knikkeren, touwtje springen etc.

Tegenover Floor woonde destijds de familie Provoost, Jan Spekkie (v.d. Hulst) en Ary en Teuntje de Lange. Naast Floor in de E. Ludenstraat woonde schilder Piet Kos met zijn vrouw Bep en hun zoon Jakob. Er was over en weer een goed contact met haar ouders, al met al wel een gezellige buurt/in haar herinnering. Haar ouders waren aardig geïntegreerd in de Huizense samen-

leving, wat natuurlijk ook bevorderd werd door de zakelijke contacten, die vooral door haar vader onderhouden werden. Tijdens de eerste jaren zijn ze bij een “ouderlingenbezoek” nog wel eens op de vingers getikt omdat zij zondags op de fiets waren gezien. Nadat haar vader had uitgelegd dat zij dan op familiebezoek in Loosdrecht gingen, omdat zij daar de rest van de week domweg geen tijd voor hadden, werd het stilzwijgend “gedoogd”.

Ik schreef haar dat ik zelf nog het beeld voor ogen heb hoe de oude meneer Floor tot op hoge leeftijd op het bankje zat in het kleine stukje grond bij de kopgevel van de woning aan de Vijfhoekstraat, en dat hij daar altijd een tevreden indruk wakte. Ze schreef in de retourmail: “het beeld dat je hebt van mijn vader op de bank voor ons huis (helaas geen foto) kan wel kloppen, maar eind jaren

Floor met Stien en twee vrienden van de broer van Aukje en Aukje zelf met de bakfiets waarmee hij de boodschappen bezorgde.

Floor met zijn truckje.

zeventig zijn mijn grootouders van vaders kant bij mijn ouders in de verbouwde winkel komen wonen en opa zat ook vaak op de bank en was altijd ‘in’ voor een praatje.”

In 1987, toen haar opa en oma inmiddels waren overleden, zijn Hannes en Stien Floor, vooral vanwege de gezondheid van Stien in een aanleunwoning bij het gezin van Aukje in Ermelo komen wonen. Hannes (1911–1989) en Stien (1909–1999) zijn beiden in Huizen op de oude begraafplaats begraven bij hun zoon en Aukje’s broer Aart (1935–1950).

<wordt vervolgd>

S poren in het bos

Vele Huizers wandelen al heel lang over de ‘Naarder Eng’, oftewel het gebied tussen het Grenspad, het huidige Gooimeer, de vroegere speeltuin ‘Oud Naarden’ en de Driftweg/Naarderstraat.

Dat gebied, hoewel tot de gemeente Naarden behorend, wordt gevoelsmatig toch tot Huizen gerekend en vele Huizer boeren hadden hier ook land voor het telen van ‘knolletjes’ – voederbieten voor de koeien, rogge en haver voor het paard en zandaardappelen meestal voor zichzelf, de burens en het varken.

Zelfs de eerste Huizer voetbalclub voetbalde achter wat nu café theehuis ‘Bos & Hei’ is omdat voetballen in Huizen vroeger onfatsoenlijk was.

Als de jeugd in Huizen zich verveelde dan gingen ze lekker los met knokken met de Naarder jeugd want in Huizen ging je op zondag niet op de vuist. Dat wilde je misschien wel, maar dat hoorde niet op zondag. In Blaricum deden we dat ook, dat liep wel eens goed uit de hand zodat we nu nog wel een Paviljoensweg hebben maar sinds 1934 geen Paviljoen meer.

In de Naarder Eng liggen schijnbaar willekeurig verspreid gaten en gleuven waarvan de jongere generaties geen idee hebben hoe die daar gekomen zijn en wat de reden daarvan was.

Het antwoord ligt circa 107 jaar achter ons en stond bekend als ‘De Voorstelling van Naarden’. Die ‘voorstelling’ had niet de betekenis van een toneelstuk of muziekuivoering maar van ‘liggend voor’.

Het hoofddoel van onze landsverdediging in die dagen was het verdedigen van de huidige randstad vanwege het zeer grote economische belang van de daarin liggende steden en havens. Amsterdam had zichzelf bijvoorbeeld nooit verdedigd maar liet dat aan anderen over. Het bood zelfs

aan de Spaanse generaal en landvoogd de Hertog van Alva (1507-1582) onderdak die, naar goed Spaans gebruik, zijn rekeningen niet betaalde maar voor de betaaldatum met stille trom vertrok.

Aangezien de toenmalige verdediging niet alleen maar met vestingen en forten uitgevoerd kon worden, werd ook een zogenaamd ‘veldleger’ gevormd en ingezet die de aanvaller in een zo vroeg mogelijk stadium moest proberen tegen te houden. Als dat veldleger zich terug zou moeten trekken op de stelling van Amsterdam was er wel het probleem waar die troepen, een veelvoud van een normaal vestinggarnizoen, moesten bivakkeren.

In de 19e eeuw was er een enorme ontwikkeling in de productie van metalen, chemie en textiel zowel in kwaliteit maar vooral in hoeveelheid. Een van de branches waarvoor men zich toen niet schaamde was de wapenindustrie. Deze nam op de toen georganiseerde wereldtentoonstellingen een zeer prominente plaats in. Met trots werden kanonnen, geweren, pistolen en ander wapentuig gepresenteerd. De ontwikkeling van geschut waarmee kogels konden worden afgeschoten uitte zich in een grotere schootsafstand en projectielen met een veel grotere uitwerking. Dat wil zeggen dat voor circa 1860 de toenmalige forten en verdedigingslinies het wel een tijdje

konden uithouden maar na deze ontwikkeling vrijwel waardeloos waren geworden. Er moest dus gezorgd worden voor een grotere afstand tussen de aanvaller en de verdediging.

Normaal liggen in Nederland vestingen en forten achter een zogenaamde inundatie, dat wil zeggen in een gebied dat een beetje onder water gezet was, zo diep dat men wegen en hindernissen niet kon zien en te ondiep om met bootjes te bevaren. In zo'n gebied was het graven van een loopgraaf of een schuttersputje om je daarin te verschuilen een zeer natte zaak en bovendien moest je om adem te halen toch je hoofd boven water houden wat weer andere risico's met zich meebracht.

Het feit dat Naarden niet achter een inundatie ligt maar er voor en het feit dat de vijand over de Utrechtse Heuvelrug relatief met droge voeten tot dichtbij de vesting kon komen en kon beschieten maakte dat de verdediging in de vesting nauwelijks effectief was en terugschieten bij voorbaat hopeloos was. Met het afgraven van het land rondom de vesting probeerde men de afstand tot de verdedigingswerken van de vesting voor de vijand te vergroten. Het zand was bovendien zeer nuttig voor de uitbreiding van de stad Amsterdam.

Het (voorlaad) geschut werd tot circa 1850 door de loopmondning geladen, dat ging relatief langzaam. Deze kanonnen hadden een werkzame schootsafstand

Bocht in de Fasantrug.

Naarder Eng.

van ongeveer 2,5 kilometer. Om met dit geschut een versterking zoals een vesting effectief te kunnen beschieten moest men zelfs tot een paar 100 meter deze versterking naderen. Met de na 1870 in gebruik komende kanonnen kon men zelfs tot 5 kilometer ver explosieve granaten inzetten; de vijand moest dus minstens 5 kilometer van de vesting weggehouden worden.

Hemelsbreed is de afstand van Naarden tot aan de oude haven van Huizen ongeveer 5,5 kilometer. Dus als een aanvaller over de meent de oostkant van Huizen kon bereiken kon deze reeds vanaf hier de vesting effectief beschieten. Een eenvoudige oplossing was dus op ongeveer 2,5 kilometer van de vesting een extra verdedigingslinie te bouwen oftewel 'De Voorstelling van Naarden'.

Trekt men om de vesting dus een cirkel van ongeveer 2,5 kilometer dan heeft men ongeveer de ligging van de 'Voorstelling van Naarden'.

Restanten van deze stelling zijn bijvoorbeeld te vinden in 'Werk 4' bij het Spant theater in Bussum, de werken bij de Karnemelksloot, de betonnen schuilplaatsen op de Fransche kamp en kleine restanten van de veldversterking tussen Naarden en Huizen.

Dit artikel gaat over de restanten die nog zichtbaar en vindbaar zijn tussen de Gooimeerkust bij de Aalberg en de Nieuwe Bussummerweg.

In Tussen Vecht en Eem (nr. 1, maart 2001) is een uitgebreid artikel van J.S. van Wieringen verschenen over de 'Voorstelling van Naarden' met een gedegen historische onderbouwing. Ook is er een fietsroute die de Historische Kring Huizen regelmatig organiseert onder leiding van ons lid Jan Rebel waarbij de restanten van deze stelling bezichtigd kunnen worden.

Dit artikel beoogt de wandelaars die door de prachtige omgeving van ons dorp lopen een stukje kennis mee te geven over wat die rare gaten, gleuven en rillen in onze omgeving voor oorsprong hebben. De meeste sporen van de stelling zijn reeds totaal of grotendeels verdwenen.

Vaak wordt gedacht bij het woord "Linie" aan een loopgraaf die een lijn voor of om een bepaald gebied loopt maar niets is minder waar. Een linie bestond echter uit een groot aantal onderdelen:

- De loopgraaf "infanterie schans" waarin de verdedigers stonden en, zo gedekt voor de aanvaller, deze konden bestoken met geweren en machinegeweren.
- Prikkel draadversperringen voor de loopgraaf zodat de aanvallers niet ongehinderd naar voren konden rennen.
- Een droge gracht ook weer om de aanvaller het leven moeilijker te maken en te zorgen dat geen zwaar materiaal de linie makkelijk kon bereiken.
- Achter de infanterie schansen en de verbindende loopgraaf werden extra loopgraven aangelegd als back-up voor de voorste loopgraaf. Met uiteraard loopgraven die de voorste en meer naar achteren gelegen loopgraven met elkaar verbonden.
- In de schansen/loopgraven werden schuilhutten gebouwd waarin de verdedigers konden rusten en schuilen bij regen en inkomende projectielen.

Schuilplaats.

- Meer naar achteren werden extra schuilplaatsen gebouwd als verzorgingsplaats, verbandplaatsen, communicatie centrales (telefooncentrales met een telefoondraad), commandoposten etc.
- Deze hele linie werd extra beschermd door artilleriestellingen die achter de loopgraven lagen en het gebied voor de stelling extra onaangenaam moesten maken voor de aanvaller en mogelijke artillerie van de aanvaller uitschakelen of op afstand houden. Een veldversterking was dus tot wel een paar honderd meter diep.

Bekijkt men de oude foto's van de diverse onderdelen dan ziet er dat in onze ogen wel erg licht en dicht uit. Men moet echter bedenken dat wij ondertussen twee wereld oorlogen verder zijn en dus twee sterke ontwikkelingen in dit soort zaken hebben doorgemaakt.

Wat we nog kunnen herkennen

De Aalberg was het meest oostelijk gelegen deel van de linie. Aan de Aalbergweg is de zijkant van de weg duidelijk verhoogd. Achter die verhoging ligt een 'pad' dat echter zo precies in een rechte lijn naast de weg ligt dat dat waarschijnlijk de overblijfselen zijn van een loopgraaf of iets wat daar op heeft geleken.

Tussen de Aalbergweg en de zuidelijkste punt van de NKC camping loopt een kronkelige weg met vooral in het midden langs het pad een paar forse verdiepingen. Dit is een zg. naderingsloopgraaf geweest om beschut

Droge gracht.

bij de loopgraaf langs de Aalbergweg te komen. De grote verdiepingen zijn waarschijnlijk de restanten van zogenaamde schuilplaatsen waarin men in kon schuilen tegen inkomend ongerief.

Op het terrein van de huidige camping heeft een schans gelegen, een loopgraaf met een verhoogde wal, om vandaaruit de aanvaller met geweren en machinegeweren te beschieten.

Als men westelijk van de camping langs het hek wandelt en bij het begin van de akker bij een vijsprong komt, neem dan het pad dat een beetje naar rechts het bos in gaat. Naast dit pad ligt een soort opgeworpen wal met daarachter een verdieping. Dit verschijnsel zet zich voort tot dat men bijna naast de “Blaereberg” is. Ook dat zijn de overblijfselen van een loopgraaf waarbij de ril het uitgeschepte zand van de daarachterliggende loopgraaf is.

Verder naar het westen ligt de parkeerplaats aan het eind van de Fazantweg. Loopt men een stukje over de Oud Naarderweg richting de toren van de Oude Kerk, dan ziet men links en rechts van de Oud Naarderweg vlak naast het fietspad een paar grote verdiepingen liggen. Dat zijn waarschijnlijk de overblijfselen van een grotere schuilplaats of andere verzorgingspost. Heel licht zijn ook nog wat sporen te vinden van verdergaande graaf-activiteiten in de bosjes westelijk van café theehuis ‘Bos & Hei’.

Volgt men de Fazantweg naar het zuiden, dan ziet men links en rechts van deze weg behoorlijke sporen van de linie terug. Deze sporen gaan vervolgens in zuidelijke richting verder en kruisen de Fazantweg en lopen dan verder tot de Duinweg. Hier stoppen de duidelijke sporen aangezien deze door de bebouwing weer tot een keurig aangeharkte tuin zijn gemaakt.

Sporen in het Erica terrein

Links en rechts van de Naarderstraat was de verdediging sterk uitgewerkt omdat de Naarderstraat vanuit Huizen gezien een ideale toegangsrouten richting Naarden is. Iedere aanvaller vindt het zich verplaatsen over een weg met veel materieel vele malen aangenamer dan die door een ongebaand terrein te moeten slepen. De Naarderstraat gold dus als een belangrijk sterk te verdedigen toegangsweg, een zogenaamd ‘Acces’.

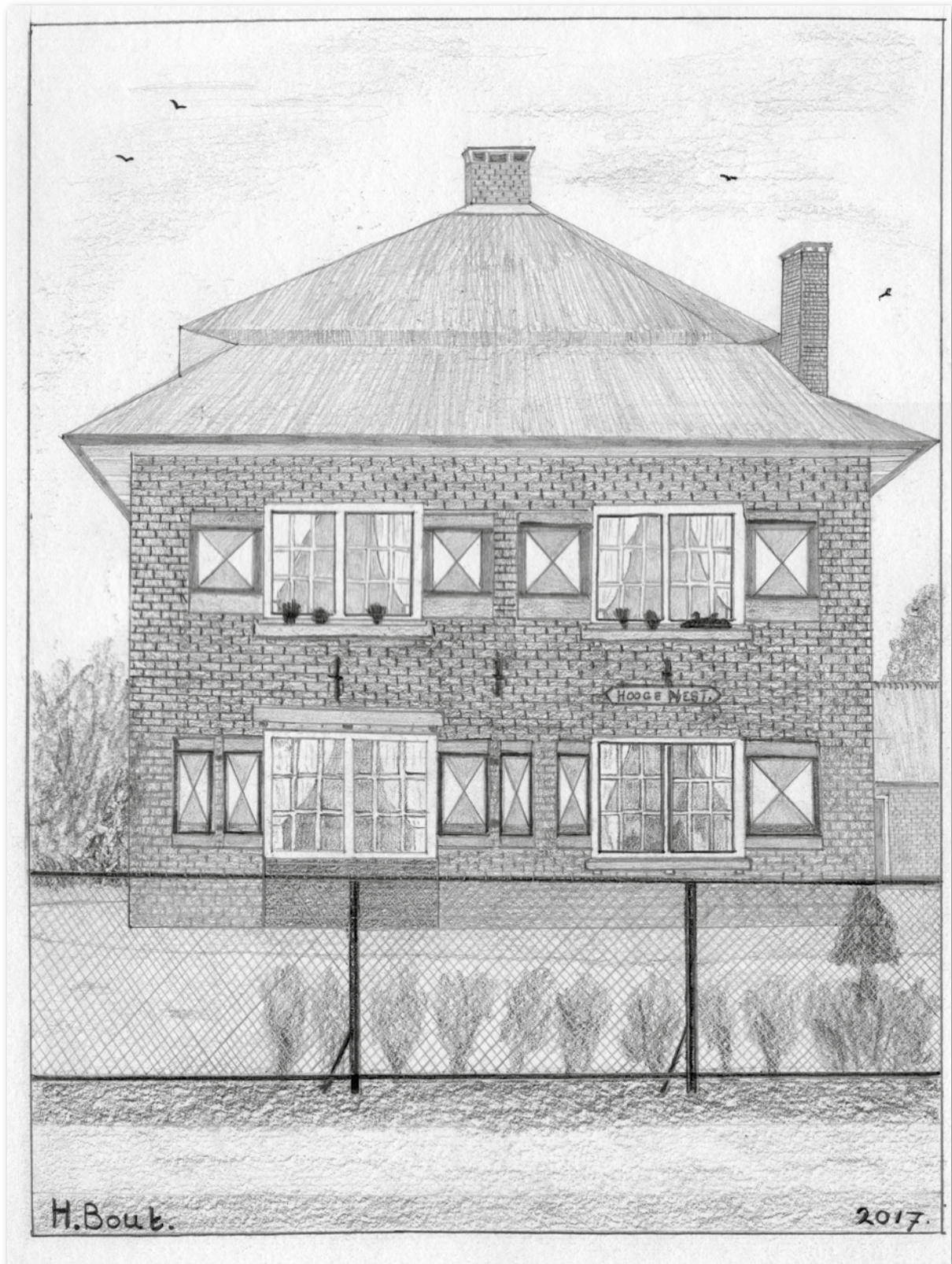
De infanterie versterkingen zijn echter vrijwel door de bebouwing opgeslokt. Gaat men echter door het poortje tegenover het Eikenlaantje waar deze op de Naarderstraat uitkomt op het Ericaterrein dan ziet men aan zijn rechterhand een zogenaamde Paddenpoel. Links van deze paddenpoel zijn de restanten van een geschutsofstelling nog zeer duidelijk te zien.

Westelijk van het padvindershok van de Vasanta scouting groep vindt men op meerdere plaatsen nog zeer duidelijke overblijfselen van loopgraven.

Loopgraaf.

Als kind woonde Henk Bout in Blaricum maar ging vaak op bezoek bij zijn opa en oma in Huizen. Daar speelde hij met zijn neefjes en nichtjes buiten. Maar zijn oma zei altijd: 'nijt verder dan 't Hoëge Nest. Veel later tekende hij dat huis waar hij toen niet mocht komen.

Klederdrachtgroep Huizen is weer begonnen

De laatste presentatie van de Klederdrachtgroep was in september 2019, in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Wat waren wij verheugd dat na ruim 2 jaar de uitnodigingen weer binnen begonnen te druppelen. Dat betekende ook werk aan de winkel; kleding en attributen controleren en mutsen wassen en stijven.

Onze eerste presentatie van dit jaar, was in april 2022 bij Domus Magnus Slingerbosch. Dit is een woonzorglocatie aan de Amersfoortsestraatweg te Huizen. Hier werden we verwelkomd met thee en wat lekkers. Bij deze presentatie hebben we zoals dat heet “de week doorgenomen”, hoe deze er vroeger in Huizen uitzag.

Dat begon met de vissers die zondagavond aan boord gingen en de kostmand meenamen. We hebben laten zien wat er zoal in de kostmand zat.

De maandag was voor diverse bewoners herkenbaar, door de wasteil, het wasrekje dat je om de kachel kon zetten en het wasgoed zelf. Het lange ondergoed en de open broek. Vervolgens kwamen onder andere de verhalen van het spieten, de zondagavondkerk, het huis schoonmaken, de kruier, de thuiskomst van de vissers en de zondag aan bod.

Vervolgens hebben we de bewoners, diverse kledingstukken van dichtbij laten zien. En na nog een kopje thee, een bloemetje en weer opruimen, rijden we moe maar zeker voldaan weer terug naar huis.

We zijn weer begonnen en kijken uit naar ons volgende optreden. Onder andere bij de Open Botterdagen, Nunspeet, Spakenburg, Schagen en Katwijk.

Het medisch leven in de 19de eeuw

De medische stand was in de Middeleeuwen en de Vroeg Moderne Tijd (500 tot 1800 na Christus) verdeeld over drie typen medici: de genees- en heelmeeester (ook wel heel deftig Platlandicus genoemd, omdat zij veelal op het platteland werkzaam waren); de doctores medicinae; de vroedvrouw, of vroedmeester (aan deze beroepsgroep hoop ik in een volgend artikel aandacht te kunnen besteden).

De genees- en heelmeeesters waren in de praktijk de voortzetting van de chirurgijns en deden hun werk vaak op het platteland, maar kwamen ook in de kleinere steden voor. Zij waren uitsluitend bevoegd om uitwendige medische problemen (trachten) te verhel-

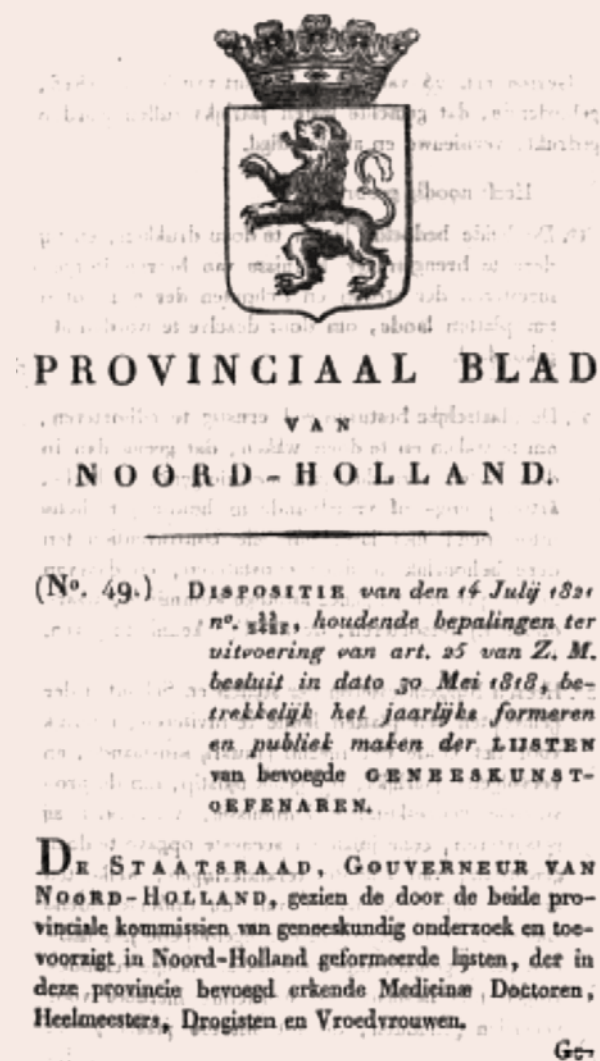
pen. Hun opleiding hadden zij genoten bij een oudere collega en dat zal waarschijnlijk praktijkonderwijs zijn geweest. Vaak hadden zij een apotheek aan huis.

De doctores medicinae hadden de Latijnse School gevolgd en daarna een academische opleiding aan één der medische faculteiten van de Hogescholen te Franeker, Groningen, Haarlem, Leiden en Middelburg. Hun bevoegdheid tot handelen beperkte zich tot het stellen van diagnoses en inwendige geneeskunde.

Voor 1795 was het medische gilde de opleidende en controlerende instantie, maar na de staatsomwenteling in dat jaar wordt de gezondheidszorg een taak van de overheid.

In 1801 worden “Departementale (na 1814 Provinciale) Commissies voor Geneeskundig Onderzoek en Toezicht” ingesteld. De universitair opgeleiden moesten voortaan hun doctorsbul door deze commissies laten controleren, de heel- en vroedmeesters mogen zich pas in een departement (provincie) vestigen nadat ze door deze commissies zijn geëxamineerd.

In 1815 komt de mogelijkheid om aan een Nederlandse Hogeschool niet alleen te promoveren tot doctor in de geneeskunde maar ook tot doctor in de heilkunde (chirurgiae doctor) en tot doctor in de verloskunde (artis obstetricae doctor). Het is echter verboden deze medische vakken gecombineerd uit te oefenen. Dit verbod wordt in 1838 opgeheven.

Provinciaal Blad van Noord-Holland uit 1821.

Daarna is grootste deel der medici driemaal gepromoveerd en daarmee bevoegd de genees-, heel- en verloskunde volledig uit te oefenen.

Dankzij het Tweede Kabinet Thorbecke (1862-1866) wordt in 1865 de medische opleiding volledig gewijzigd. Een vijfjarige universitaire studie, gevolgd door een tweejarige praktische opleiding in ziekenhuizen, leidt op tot de beschermde titel van genees-, heel- en verloskundige (arts), aan welke titel de bevoegdheid is gekoppeld de geneeskunde volledig (inwendig en uitwendig) uit te oefenen. Hiermede komt het vakgebied in de buurt van de wijze waarop die tot op heden is georganiseerd*.

Vanaf 1820 worden in de Provinciale Bladen van alle Nederlandse províncies decreten gepubliceerd waarin staat welke medici zijn toegelaten in de betreffende provincie. Ook wordt daarbij melding gemaakt van de gereedschappen, die gebruikt moeten worden en die aanwezig moeten zijn bij een controle. Tevens wordt een lijst opgenomen van alle toegestane geneesmiddelen, die uiteraard hoofdzakelijk homeopatisch zijn, omdat er destijds nog geen sprake was van chemische middelen.

* voor een uitgebreidere inleiding verwijs ik graag naar de publicatie "CHIRURGIJNS, DOCTOREN, HEELMEESTERS en ARTSEN op het eiland Walcheren 1700-2000". Deze is te vinden via de website: fdocuments.nl/document/chirurgijns-doctoren-heelmeesters-en-artsen-3-chirurgijns-doctoren-heelmeesters.html

(34)		
V R O E D V R O U W E N .		
WOONPLAAT.	NAMEN EN VOORNAMEN.	PLAATS EN TIJD DER PROMOTIE OF ADMISSIE.
Vlieland.	Jeltje Jans Kling . . .	Groningen 8 Sept. . 1827
Warder.	Grietje Boelman . . .	Haarlem 11 Nov. . 1822
Warmenhuizen.	Gezante Schoonmaker . . .	idem 8 Aug. . . 1864
Wierdsboof.	Jannetje Booy . . .	Alkmaar 12 Julij . 1827
Wustaan.	Maria Catharina Zweke . . .	Utrecht 9 Oct. . 1807
"	Janje Baumg. . .	Groningen 14 Dec. . 1822
Wieringen.	Cecelina Benkenkamp . . .	's Gravenhage 4 April 1836
Wieringerwaard.	Magdalena P. Guel. . .	Haarlem 12 Julij . 1827
Winkel.	Marijtte Kolkhof . . .	Middelbik 2 Mei . 1792
Wormer.	Abertina Jansen . . .	Amsterdam 28 April . 1825
Warmenveer.	G. I. van Dijk . . .	Haarlem 13 Aug. . 1829
Widenes en Oosterhoek.	Trijntje Koster . . .	Roos 13 dito . 1792
Zaandam.	Trijntje Boerman . . .	Eekhuizen 18 Mei . 1797
"	Maria Anna van Hooff . . .	Utrecht 26 April . 1850
"	Femmetje Bakewel . . .	Haarlem 13 Maart . 1828
Zaandijk.	Eva Schuit . . .	Amsterdam 27 Sept. 1836
Zandvoort.	Neeltje Hartog . . .	Haarlem 5 Jan. . 1864
Zuid-Scharwoude.	Jakobus Smut . . .	idem 16 April . 1819
Zwamp.	Lijbeth Crisp . . .	Amsterdam 21 Mei . 1803
Zijpe.	A. E. Stiers . . .	Heeren 9 Junij . 1802
"	A. Wiedemeyer . . .	Amsterdam 11 Junij 1807

D R O O G I S T E N.

Haarlem.	Steven Moss	Amsterdam 3 Oct.	1812
"	David Voorn	idem 1 dito	1812
"	Jan van Oosten	Haarlem 15 Nov.	1827
Alkmaar.	Willem Voorn	idem 11 Jan.	1822

T A N D M E E S T E R S.

Hamlem.	Isaak de Vries	Amsterdam 31 Maart	1821
Parmerend.	Heyman Hartog Farmer . . .	Hamlem 15 Mei . . .	1810

*Aldus opgemaakt bij de Provinciale Commissie van Geneeskundig
Onderzoek en Toezigt in Noord-Holland, residentie te
Haarlem, den 31 Januarij 1831.*

(getcolrnd)

{ P. DE SONNAVILLE, *President.*
{ M. N. BEETS, *Secretary.*

(35)

*Lijst der Geneesmiddelen en Werktuigen, welke de hiervoren genoemde Geneeskunst-
oefenaren ten platten lande, ieder in hun
vak, overeenkomstig art. 8 der instructie litt.
A. voor de Medicinas Doctores, gearresteerd
bij Koninklijk besluit van den 31 Mei 1818,
no. 63; art. 12 en 13 der instructie litt. C.
voor de Heelmeesters ten platten lande; en
art. 9 der instructie litt. D. voor de Froed-
meesters, gearresteerd bij hetzelfde besluit,
verplicht zijn, altijd schouwbaar voorhanden
te hebben.*

GENEESMIDDELEN.

Materia Pharmaceutica.

Corpora ex Regno Fossili.

Acetas Plumbi.	Saccharum Saturni, Sal Saturni.
Argentum foliatum.	
Hydrargyrum.	
Oxydum zinci nativum.	Lapis calaminaria.
Peroxydum manganesi nigrum nativum.	Magnesia nigra.
Protoxydum plumbi semivitreum.	Lythargyrium.
Subboras sodae.	Borax.
Subcarbonas plumbi.	Cerussa.
Sulphur.	
Sulphuretum stibii nativum.	Antimonium.
Supersulphas aluminae et potassae.	Alumen.

Cor-

Provinciaal Blad van Noord-Holland uit 1831. Links: opgaven van bevoegde vroedvrouwen, drogisten en tandmeesters, rechts: begin van de opsomming der toegestane geneesmiddelen.

70 jaar Molukkers in Huizen

Georganiseerd door de Historische Kring Huizen en Molukkers 70 jaar in Huizen

Plaats : Nieuwe Kerk, Brede Englaan 28, 1272 GS Huizen

Tijd : 20.00 tot ca. 22.15 uur. Deuren open vanaf 19.30 uur

Molukse historie (lezing met beeldmateriaal), zang, muziek, klederdrachtshow, toneelstuk Kamp Almere*; dit alles over de historie, cultuur en beleving van (en door) Molukkers in Huizen nu 71 jaar lang.

Een gevarieerde avond met vele aspecten van de historie, cultuur, beleving, belevenissen en verweving met Huizen/Nederland van de Molukkers die in 1951, nu ruim 70 jaar geleden, naar Huizen kwamen; eerst grotendeels naar kamp Almere, later naar geselecteerde woningen.

Communicatie via info@historischekringhuizen.nl en www.historischekringhuizen.nl

Let op de website voor eventuele last-minute wijzigingen.

De avond dient ook als opmaat naar de eind september 2022 geplande tentoonstelling in het Huizer Museum over de Molukkers in Huizen.

Vooraf aanmelden via info@historischekringhuizen.nl

Kom wel op tijd in verwachting van grote opkomst.
Gratis voor leden HKH ; niet leden €5 entreegeld
(liefst contant gepast; anders Tikkie of QR code);
Ontvangst kopje koffie op kosten HKH.

* Het 'Kamp Almere' theater gedeelte is oorspronkelijk gemaakt voor de Theaterroute Huizen in 2020.

Herkent u dit nog?

Bovenstaande foto (in delen uitvergroot hiernaast en onder) kregen we van mevrouw Hagendoorn-Visscher. Haar moeder zou op de foto kunnen staan. Haar moeder is van 1925 en ging naar de Ebenhaëzer school. De foto zou gemaakt kunnen zijn van rond 1931-1937.

Gelet op het aantal kinderen op de foto zijn het waarschijnlijk 3 klassen.

Wij zijn zeer benieuwd naar de namen van deze kinderen en leerkrachten. Reactie naar info@historischekringhuizen.nl of bel naar Klaas Schipper 06-51550097.

Schenken

Wij zijn als Historische Kring Huizen ontzettend blij met voorwerpen die van historisch belang zijn voor Huizen. Het komt ook voor dat de Historische Kring/Werkgroep Klederdrachtgroep Huizen, Huizer kleding krijgt aangeboden. Dit gebeurt bijvoorbeeld doordat mensen gaan verhuizen en zij de kleding niet zelf meer kunnen of willen bewaren.

De afgelopen maanden ontvingen wij van:

- Kringloop Bakboord - foto's, bouwtekening e.a. van T. Thomassen, 2 placemaps
- Dhr. P. Schiffers - diverse klederdrachtboekjes
- Mevr. G. Bax-Westland - een Huizer pop
- Dhr. H. Borstlap - tekening van de Nieuwe Kerk, diverse boekjes, een bootvlag met het melkmeisje, een collectebusje van de Vrije Universiteit (deze stonden in diverse huishoudens op de schoorsteen) en een afbeelding "kerkgang in Huizen"
- Anoniem (bekend bij het archief) - tegeltjes Oude Kerk en geboorte Willem-Alexander, tekening van de Molenberg van Brobbel
- Dhr. K. Schipper - aansteker W. Kos en diverse boekjes
- Mevr. L. Bonte-Korrelboom - foto personeel van de zondagsschool periode 1922-1923
- Mevr. L. Schaap - diverse (oude) rouwkaarten en diverse videobanden
- Mevr. G. Schram-Rebel - 2 paspoorten en renteboekjes
- Dhr. G. Rebel - gids De Nieuwe Gooilander 1922 (honderd jaar oud!)
- Anoniem (bekend bij het archief) - een bijbel, diverse Balasc open, 3 lepeltjes met o.a. het Huizer melkmeisje en 75 jaar Eben-Haëzer
- Archief - Een verkiezings-manifest uit waarschijnlijk 1926, gebruikt als kaftpapier om een schoolschrift

De Historische Kring Huizen is ontzettend blij met al deze schenkingen.
Hartelijk dank hiervoor.

Werkgroep Archief

Werkgroep Archief draagt zorg voor het inzichtelijk houden van het archief van de Historische Kring. De archiefruimte in het Schoutenhuis is op afspraak toegankelijk.
Contactadres: Vacant

Zit je kind niet lekker in zijn vel?

Slaapt je kind niet lekker?

Wil je kind niet naar school?

**Kinderpraktijk
de Koala**

Dan kan ik met coaching jouw kind helpen om gelukkig te zijn.
Door middel van spel en gesprekken ga ik samen met jouw
kind op zoek naar oplossing waar hij/zij last van heeft.

Spreekt je dit aan? Neem dan contact op voor een vrijblijvend
kennismakingsgesprek.

Karin Schipper-De Boer
Kindercoach
06 20 849 839
karin@kinderpraktijkdekoala.nl
Schaepmanlaan 9, Huizen

www.kinderpraktijkdekoala.nl

**Bij De Echo zijn diverse
Huizer artikelen te verkrijgen.**

Kom gezellig langs!

DE ECHO
the Greatest Gift

Lindenlaan 32 a
1271 BB Huizen
www.boekhandelecho.nl

Riool verstopt?

Bel 035 - 525 23 19

**24 uurs
service**

Snelle ontstoppingsdienst voor particulieren, bedrijven en overheid

Leidinginspectie met behulp van camera

Stankoverlast opzoeken zonder breekwerk

Aanleg, vervangen en reparatie van riolen

Reinigen van hoofdrielen en straatkolken

Onderhoud en reparatie van pompen en rioolgemalen

Ledigen en reinigen van olie-afscheimers

Ledigen en reinigen van vetafscheimers

Eigen verwerkingsinstallaties voor div. afvalwaterstromen uit riolsystemen

www.teeuwissen.com

Bestevaer 50, 1271 ZA Huizen Tel. 035 - 525 23 19 Fax 035 - 524 09 82
Mercuriusweg 39, 3771 NC Barneveld Tel. 0342 - 425 678 Fax 0342 - 425 677

TEEUWISSEN
rioolreiniging